
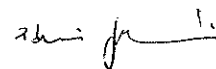
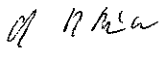





# Előterjesztés

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat  
Képviselő-testülete számára

8/2

Előterjesztő: dr. Sára Botond polgármester, Sántha Péterné alpolgármester	
A képviselő-testületi ülés időpontja: 2019. április 30.	.....sz. napirend
<b>Tárgy: Javaslát a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés elfogadására</b>	
A napirendet nyílt ülésen kell tárgyalni, a határozat elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.	
ELŐKÉSZÍTŐ SZERVEZETI EGYSÉG: HUMÁNSZOLGÁLTATÁSI ÜGYOSZTÁLY HUMÁNKAPCSOLATI IRODA	
KÉSZÍTETTE: HUMÁNKAPCSOLATI IRODA	
PÉNZÜGYI FEDEZETET IGÉNYEL/NEM IGÉNYEL, IGAZOLÁS:	
JOGI KONTROLL: 	
BETERJESZTÉSRE ALKALMAS:	
DANADA- RIMÁN EDINA JEGYZŐ	
Városgazdálkodási és Pénzügyi Bizottság véleményezi	-
Emberi Erőforrás Bizottság véleményezi	x
Társasházi Pályázatok Elbíráló Ideiglenes Bizottság véleményezi	-
Smart City Ideiglenes Bizottság véleményezi	-
<u>Határozati javaslat a bizottság számára:</u>	
Az Emberi Erőforrás Bizottság javasolja a Képviselő-testületnek az előterjesztés megtárgyalását.	

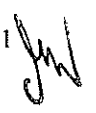
Tisztelt Képviselő-testület!

## I. Tényállás és a döntés tartalmának részletes ismertetése

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) előírja a települési önkormányzat számára átfogó értékelés készítését a gyermekjóléti és a gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról a külön jogszabályban meghatározott tartalommal. A jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészült a 2018. évre vonatkozó átfogó értékelés, melyet a törvényi előírás szerinti megtárgyalását és elfogadását követően a Budapest Főváros Kormányhivatala részére kell megküldeni.

2019. ÁPR. 18.

2019. ÁPR. 18. 12:00



## **II. A betervezés indoka**

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló 2018. évi átfogó értékelés jogszabályban meghatározott határidőben (május 31.) történő elfogadásához a Képviselő-testület döntése szükséges.

## **III. A döntés célja, pénzügyi hatása**

A döntés célja a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló 2018. évi átfogó értékelés elfogadása. Az átfogó értékelés elfogadása pénzügyi fedezetet nem igényel.

## **IV. Jogszabályi környezet**

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdés 11. pontjában foglaltak szerint a kerületi önkormányzat feladata különösen a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások biztosítása.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról május 31. napjáig – külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a Képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. sz. mellékletében meghatározottak szerint az alábbiak:

- a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
  - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
  - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
  - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
  - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
  - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok,
- a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása,
- jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések),
- a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása,



- a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogvédelem stb.).

Kérem az alábbi határozati javaslat elfogadását.

### Határozati javaslat


A Képviselő-testület úgy dönt, hogy elfogadja a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló, a határozat mellékletét képező átfogó értékelést.


Felelős: polgármester

Határidő: 2019. április 30.

**A döntés végrehajtását végző szervezeti egység:** Humánszolgáltatási Ügyosztály  
Humánkapcsolati Iroda.

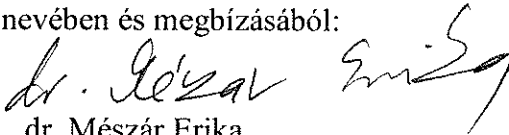
Budapest, 2019. április 16.

  
dr. Sára Botond  
polgármester

  
Sántha Péterné  
alpolgármester

Törvényességi ellenőrzés:  
Danada-Rimán Edina  
jegyző

nevében és megbízásából:

  
dr. Mészár Erika  
aljegyző







## **Budapest Józsefvárosi Önkormányzat**

**2018. évi  
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról  
szóló átfogó értékelés**

## Tartalom

<i>Bevezető</i> .....	2
<b>1. BUDAPEST JÓZSEFVÁROS LAKOSSÁGÁNAK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI</b> .....	2
<b>2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA</b> .....	2
2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.....	3
2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli és természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok .....	4
2.3. Gyermekékeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.....	6
<b>3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA</b> .....	7
3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata.....	7
3.2. Gyermek napközbeni ellátásának, gyermek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele és az ezzel összefüggő tapasztalatok.....	23
3.2.1. Gyermek napközbeni ellátása.....	23
3.2.2. Átmeneti Gondozás .....	29
3.3 Lakhatási problémák megoldásában történő közreműködés .....	34
<b>4. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMCHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA</b> .....	35
<b>5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA</b> .....	35
<b>6. GYERMEKKORÚ ÉS FIATALKORÚ BŰNELKÖVETÉSEK, MEGELŐZÉS</b> .....	37
<b>7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS</b> .....	42
7.1. Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ és a civil szervezetek közötti együttműködés .....	41
7.2. Egyedülálló Szülők Klubja Alapítvány.....	41
7.3. Fiatalokat, Egészséget, Családot Segítő Közhasznú Egyesület .....	42
7.4. Félúton Alapítvány.....	43
7.5. Emberbarát Alapítvány.....	44
7.6. Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF).....	44
7.7. Önkormányzati pályázatok, egyedi támogatások.....	44

## Bevezető

A gyermekek védelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) meghatározza a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, a gyermekvédelmi feladatokat ellátó szerveket, valamint a gyámügyi igazgatás szervezetét és feladatait.

A települési önkormányzat feladata a gyermekek védelmét biztosító helyi ellátó rendszer kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése, pénzbeli, természetbeni, illetve személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás biztosítása.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése előírja, hogy a települési önkormányzat minden év május 31. napjáig beszámolót készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, melynek tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete tartalmazza.

## 1. BUDAPEST JÓZSEFVÁROS LAKOSSÁGÁNAK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

### **Társadalmi összetétel, szociális helyzet jellemzői**

Józsefváros Budapest egyik centrális elhelyezkedésű, sokféle társadalmi problémát felvonultató területe, mely a főváros egyik legnépesebb kerületei közé tartozik. Tekintettel viszonylag kis területére (6,85 km, Budapest 1,30%) népsűrűségét illetően még úgy is a harmadik helyen áll a főváros kerületei között (10.475 fő/km<sup>2</sup>, 2018), hogy benne a sűrűn beépített lakóövezetek mellett kiterjedt ipari és zöldterületek is találhatóak.

VIII. kerületi lakcímmel rendelkező lakosok száma 71.181 fő, ebből bejelentett lakóhellyel rendelkező lakosok száma 67.877 fő, bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező lakosok száma 10.536 fő.

### **A gyermekvédelmi feladatok a 0–25 éves korosztályt érintik, ezen korosztály adatai:**

	0-3 év	4-6 év	7-14 év	15-18 év	19-25 év
<i>Lakóhely</i>	2 101	1 481	3 865	1 873	5 080
<i>Tartózkodási hely</i>	9	12	25	15	104
<i>Település szintű</i>	10	9	19	8	67
<b>Összesen:</b>	<b>2 120</b>	<b>1 502</b>	<b>3 909</b>	<b>1 896</b>	<b>5 251</b>
<b>Mindösszesen:</b>	<b>14.678 fő</b>				

A Józsefvárosban élő családok tekintetében megfigyelhető különbségek mutatkoznak a jövedelmi és vagyoni helyzet, az iskolázottság, foglalkoztatottság, illetve a lakhatási körülményeket figyelembe véve, attól függően, hogy a kerület mely részében élőkre vonatkozóan történik a felmérés. A Palotanegyed, mely a Körúttól a belváros felé eső terület, a Corvin negyed, illetve a Tisztviselőtelep lakosságát tekintve elmondható, hogy polgáriasodottabb, előnyösebb jövedelmi helyzettel és magasabb iskolai végzettséggel rendelkeznek a kerületnek a külső részeihez és a lakótelepen élőkhez képest.

## 2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, valamint a pénzbeli és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások helyi szabályairól szóló 10/2015. (III.01.) önkormányzati rendeletben (továbbiakban: Rendelet) meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások iránti kérelmek a Józsefvárosi Polgármesteri Hivatal szociális ügyeket ellátó szervezeti egységénél (Családtámogatási Iroda) nyújthatók be. A

2018. évben benyújtott kérelmekből megállapítható, hogy a kérelmezők gyakran álláskereső/munkanélküliek, vagy egészségi állapotuk miatt nem tudnak munkát vállalni, gyermekét egyedül nevelő, alacsony havi jövedelemmel rendelkező, jellemzően a gyermekét egyedül nevelők közül gyermektartásdíjat kevesen kapnak. A kérelmezők élethelyzetét vizsgálva megállapítható, hogy az igényelt támogatás a mindennapi megélhetéshez szükséges. Mind a családos, mind az egyedülálló kérelmezőkre jellemző, az alacsony iskolai végzettség (általános iskola 8 osztálya). Általánosságban elmondható, hogy a kérelmezők szerény körülmények között élő, alacsony jövedelemmel rendelkező, sok esetben személyi kölcsönrel terhelt, tartósan fennálló létfenntartási gondokkal küzdenek.

### **2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultsági feltételeit a Gyvt. 19. §-a határozza meg, a jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, egyéb jogszabályi feltételek figyelembe vételével szüneti gyermekétkeztetés, természetbeni támogatás (Erzsébet-utalvány), valamint a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére.

2018. évben 1169 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek, illetve fiatal felnőtt rendszeres időközönként évente kétszer (augusztus, november) alkalmanként 6000,- Ft, hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapítása esetén 6500,- Ft összegű természetbeni támogatásra jogosult Erzsébet utalvány formájában, mely az Önkormányzat részére 1.227.622,- Ft összegű postaköltségként megjelenő kiadást eredményezett.

Kérelem elutasítására 110 alkalommal került sor, melynek jellemzően az volt az oka, hogy a kérelmező családjának egy főre jutó jövedelme meghaladta a jogszabályban meghatározott jogosultsági összeghatárt.

A Gyvt.-ben foglaltak alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti a)-c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.



A kerületi hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának alakulását az alábbi táblázat mutatja be.

	HH	HHH	RGYK
2018.	678	64	1169

## **2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli és természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok**

### Települési támogatás

A képviselő-testület a szociális törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt, illetve a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszer-kiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A települési támogatás elsősorban a mindennapi élethez szükséges alapvető kiadásokhoz (élelmiszer, lakásfenntartási kiadások, gyógyszerköltségek) nyújt segítséget és elsődlegesen természetbeni formában annak érdekében, hogy a segítségnyújtás valóban elérje a célját.

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat a fentiek figyelembevételével az önkormányzati rendeletében szociális rászorultság esetén a jogosult számára

- települési támogatást állapít meg,
  - gyógyszerkiadás viseléséhez,
  - a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralék kiegyenlítéséhez,
  - gázszolgáltatásból való kizárás időtartamára történő fűtési díj kompenzációra,
  - táboroztatás támogatására,
  - első osztályosok támogatására,
  - születés támogatására,
  - hátralékkiegyenlítő támogatásra,
  - gyermekétkeztetési támogatásra.

### Rendkívüli települési támogatás

A szociális törvény rendelkezései szerint a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani, mely negyedévente kerülhet megállapításra, elsősorban természetbeni formában (utalvány, lakásfenntartási kiadásokra a szolgáltatók felé), kivételt képez ez alól a rendkívüli élethelyzetből adódó kiadások támogatása, valamint a téli fűtési támogatás, ahol továbbra is pénzbeli támogatás formájában történik a segítségnyújtás.

A települési támogatás meghatározása során elsődleges szempont volt egy igazságosabb, átláthatóbb támogatási rendszer kialakítása; melynek során az Önkormányzat a szociálisan rászorult időseket, betegeket, az önhibájukon kívül keresőképtelen/szolgáltatónál tartozást

felhalmozókat, a rendkívüli élethelyzetben lévőket (elemi kár, haláleset, bűncselekmény áldozata) támogatja elsődlegesen. Az elfogadott önkormányzati rendeletben

- részletesen meghatározásra került a kérelem benyújtásához szükséges dokumentumok köre, a támogatások jogosultsági feltételrendszere,
- a támogatások célzottak, a természetbeni ellátási formák szélesebb körben kerültek bevezetésre, a pénzbeli ellátások csökkentek,
- a kérelem elbírására új, a korábbinál szigorúbb és részletesebb szempontrendszer került meghatározásra, ennek során a kérelmező jövedelmi és vagyoni helyzetének, szociális körülményeinek részletesebb vizsgálata történik meg azáltal, hogy valamennyi kérelmező esetében környezettanulmány készül,
- bevezetésre került a szakmai előkészítő munkacsoport rendszere, a munkacsoport személyesen hallgatja meg a kérelmezőt és a munkacsoport tesz javaslatot a döntéshozónak a támogatás biztosítására és annak összegére, ezáltal a döntés előkészítése során szélesebb körű bevonása történik meg a szociális területen dolgozó szakembereknek.

2018. évben 1744 fő (2017-ben 1584 fő, 2016 évben 3480 fő) részesült települési támogatásban az alábbiak szerint:

- hátralékkezelési támogatás: 128 fő
- hátralékkiegyenlítő támogatás: 1 fő
- táboroztatási támogatás: 1026 fő
- Első osztályosok támogatása: 151 fő
- újszülött támogatás: 349 fő
- gyógyszereltámogatás: 89 fő

#### Táboroztatási támogatás

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat évről évre kedvezményes feltételek mellett biztosít erdei iskolai táborozási lehetőséget a kerületi iskolások, óvodások számára Magyarán. A pénzbeli és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások helyi szabályairól szóló 10/2015.(III.01.) önkormányzati rendelet szerint, táboroztatási támogatásra az Önkormányzat fenntartásában lévő vagy 2016. december 31-ig általa működtetett nevelési-oktatási intézmény vezetőjének javaslata alapján, az a szociálisan rászorult gyermek jogosult, aki az Önkormányzat fenntartásában lévő vagy 2016. december 31-ig az általa működtetett nevelési-oktatási intézménybe járó, vagy Önkormányzat fenntartásában lévő gyermekjóléti intézmény ellátottja. Az erdei iskolai szezonban több szülői jelzés érkezett az Önkormányzathoz arról, hogy a kedvezmények ellenére anyagi okok miatt nem tudják biztosítani gyermekük számára a magyarkúti részvételt. Az Önkormányzat stabil működése és jó gazdálkodása lehetővé tette a magyarkúti tábort igénybe vevők kedvezményezett körének bővítését és a támogatási összeg megnövelését 2017. szeptember 01. napjától. A korábbi szabályokhoz képest a VIII. kerületi lakóhellyel nem rendelkező iskolások, óvodások is és a Biztos Kezdet Gyerekházát igénybe vevő gyermekek, a gyermekek hozzátartozói, gyámja is jogosulttá váltak a táboroztatási támogatásra. A kedvezmény mértékének emelésének köszönhetően a táborozás (a szállás és a napi háromszori étkezés költsége) ingyenessé vált az arra jogosultak számára annak érdekében, hogy anyagi nehézségek miatt ne maradjanak ki gyermekek a magyarkúti tábor adta lehetőségekből.

2018-ban 1026 fő gyermek (2017-ben 709 fő gyermek, 2016-ban 1229 fő) táboroztatásához járult hozzá az Önkormányzat.

#### Születési támogatás

A születési támogatás az Önkormányzat által a gyermek születésére tekintettel nyújtott támogatás, a család jövedelmi helyzetétől független, a kerületben érvényes lakóhellyel rendelkező újszülött gyermeket a kerületben saját háztartásában nevelő törvényes képviselő részére. A támogatás nem kérelemre, hanem hivatalból kerül megállapításra és az

Önkormányzat fenntartásában lévő Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központ alkalmazásában álló védőnők adják át az arra jogosultak részére az első családlátogatás alkalmával. A támogatás mértéke gyermekeként egy 10.000,- Ft értékű újszülött ajándékcsomag (az újszülött gondozásához kapcsolódó termékek) és egy 5.000,- Ft értékű vásárlási utalvány, mely az Önkormányzat által meghatározott Józsefváros kártya elfogadó helyeken váltható be a megállapítás hónapjától számított hat hónapon belül. A támogatásban 2018. évben 349 fő (2017-ben 321 fő, 2016-ban 70 fő) részesült.

#### Első osztályosok támogatása

Az Önkormányzat 2013. évtől kezdődően a Budapest VIII. kerületben az adott év július 15. napján érvényes lakóhellyel rendelkező kerületi vagy kerületen kívüli köznevelési intézményben tanulmányait első alkalommal megkezdő leendő első osztályos általános iskolai tanulók részére iskolakezdési támogatást nyújt.

A támogatás az Önkormányzat által meghatározott Józsefváros kártya elfogadó helyeken (papír- írószer boltokban) tárgyév december 31. napjáig beváltható 5000,- Ft értékű vásárlási utalvány formájában kerül kifizetésre. Az utalványok a diákok törvényes képviselőinek előzetes kiértékelése mellett a Polgármesteri Hivatalban évente augusztus 01. napja és szeptember 10. napja között kerülnek átadásra.

A támogatásban 2018. évben 151 fő kisiskolás gyermek részesült.

### ***2.3. Gyermekeképzetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok***

Az Önkormányzat a gyermeképzést az óvodákban és iskolákban vállalkozási szerződés útján, míg a bölcsődék esetében saját főzőkonyhával biztosítja. A gyermeképzés után fizetendő térítési díjak az Önkormányzat rendeleteiben kerülnek meghatározásra. A gyermeképzés igénybevételére vonatkozó kedvezmények jogosultsági feltételei alapján a bölcsődei, óvodai intézmények esetében az étkezést ingyenesen kell biztosítani a gyermek számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékos vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, három vagy többgyermekes családban él, olyan családban él, ahol a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékcsökkentett összegének 130%-át (2018. évben 119.301,- Ft-ot), nevelésbe vették.

Általános iskolai tanulók esetében ingyenes étkezést kell biztosítani a gyermeknek, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy nevelésbe vették, illetve azon tanulót, aki az általános iskolát követően nappali rendszerű oktatásban vesz részt és nevelésbe vették vagy utógondozói ellátásban részesül.

Szakközépiskolába járó és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő vagy három vagy több gyermeket nevelő családban élő, tartósan beteg vagy fogyatékos tanuló esetében az étkezést 50%-os kedvezménnyel kell biztosítani.

2016. január 1. napjától került bevezetésre a szünidei gyermeképzés rendszere. A települési önkormányzat a szünidei gyermeképzést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek tekintetében a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani. Az előbbieken meghatározott esetben nem tartozó gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és

ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

Az Önkormányzat fenntartásában működő Józsefvárosi Egyesített Bölcsődékben és Napraforgó Egyesített Óvodában nincs egységes zárva tartás, évközi szünet vagy nyári szünet emiatt, a feladatellátás és a napközbeni étkeztetés a szünetekben minimum egy tagintézményben folyamatosan biztosított, így az önkormányzati fenntartású bölcsődébe, óvodába járó gyermekek esetében a szünidei étkeztetés megszervezéséről nem kell gondoskodni.

A szünidei étkeztetést 194 gyermek vette igénybe..

A központi költségvetési támogatás 2018. évi tényadatai alapján az étkezők száma 2018. évben összesen 2820 fő volt.

<b>A központi költségvetési támogatás 2018. évi tényadatai alapján</b>							
	étkezők teljes létszáma	ingyenes fő		50%-os fő		teljes árat fizető fő	
		3x étkező	ebéd	3x étkező	ebéd	3x étkező	ebéd
Bölcsődék	319*	242*	0	0	0	77*	0
Óvodák	1 138	893				245	
Iskolák	1 362	560	8	173	80	303	238
Gimnázium	1		1				
<b>Összesen</b>	<b>2820</b>	<b>1695</b>	<b>9</b>	<b>173</b>	<b>80</b>	<b>625</b>	<b>238</b>

\*A bölcsődében a gyermekélelmezés négyeszeri étkeztetés biztosítását jelenti.

### 3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

#### **3. 1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata**

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás csak integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. A jogszabályi változásokhoz igazodva a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ Családsegítő Központja Család- és Gyermekjóléti Szolgálatná (továbbiakban: JSzSzGyK- CsGySz), a Gyermekjóléti Központ pedig Család és Gyermekjóléti Központná (továbbiakban: JSzSzGyK- CsGyK) alakult a korábbi családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás bázisán, annak erőforrásainak hatékonyabb elosztásával, kötelező önkormányzati feladatként. Utóbbi keretében létrejött egy Hatósági Tevékenységet és egy Szolgáltatásokat ellátó egység.

A JSzSzGyK biztosítja a gyermekjóléti alapellátást Józsefvárosban életvitelszerűen élő, gyermekek és családjaik részére, kivéve a gyermekek napközbeni ellátást, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.), a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt), a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (NM rendelet), a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet, a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatiról és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet előírásainak, valamint a szakmai szabályzók figyelembe vételével.

*JW*

## Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ– Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

### A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módjai:

1. egyéni esetkezelés, szociális segítő munka,
2. tanácsadások,
3. tájékoztatás, információnyújtás,
4. közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok (Álláskereső Klub, Pályaorientációs Klub, Kreatív klub, Álláskeresői Technikák Tréning),
5. a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokhoz és szolgáltatásokhoz, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokhoz való hozzájárulás

#### 1. Egyéni esetkezelés, szociális segítő munka

A munkafolyamat az első interjú során az igénybevevő szükségleteinek megállapításával és a problémamegoldó alternatívák kidolgozásával kezdődik. Amennyiben a hozott vagy jelzett probléma alapján szükséges a további segítségnyújtás, a személyes gondoskodást végző együttműködési megállapodást köt a szolgáltatás igénybevevőjével. A segítő szolgáltatás az igénybevevő otthonában, családi környezetében tett látogatásokon és az intézményben folytatott segítő beszélgetés és segítő tevékenységek útján valósul meg. Segítő munkaformák különösen a szociális esetmunka, a szociális csoportmunka és a közösségi szociális munka. A szociális esetmunkát végző személyt esetfelelősnek kell kijelölni. Az esetfelelős kíséri figyelemmel, hogy a szolgáltatást igénybe vevő személy problémája kezeléséhez igénybe vette-e az elérhető szolgáltatásokat, valamint - a szolgáltatást igénybe vevő beleegyezésével - együttműködik a más szociális és egyéb szolgáltatást nyújtó szolgáltatókkal és intézményekkel.

#### 2. Tanácsadások

Az intézmény ingyenes tanácsadó szolgáltatásokat közvetít az igénybevevők felé egy-egy adott, a családsegítő kompetencia határát meghaladó probléma kapcsán. A szolgáltatásokat a Család- és Gyermekjóléti Központ Szolgáltatások szakmai egységének munkatársai nyújtják.

#### 3. Tájékoztatás, információnyújtás

A szolgálat tájékoztatási feladatai körében információt nyújt az igénybe vehető ellátásokkal, támogatásokkal, jogokkal kapcsolatosan, segítséget nyújt hivatalos ügyek intézésében.

#### 4. Közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok


4.1. *Álláskereső Klub (2018-ban 96 fő)*

4.2. *Pályaorientációs Klub (2018-ban 24 csoportfoglalkozás, alkalmanként 4-8 fő részvételével, egyéni tanácsadás alkalmanként 1-4 fő részvételével)*

4.3. *Háztartásgazdálkodási Klub (2018-ban 10 alkalommal, alkalmanként 5-21 fő részvételével)*

#### 5. A családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokhoz és szolgáltatásokhoz, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokhoz való hozzájárulás.

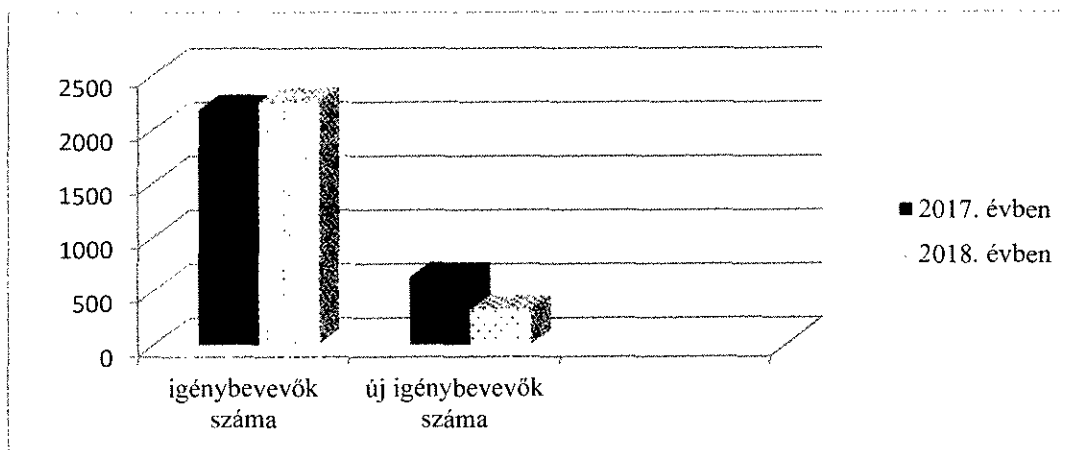
A JSzSzGyK Család-és Gyermekjóléti Szolgálat ügyfelei a szolgáltatásokat a családsegítőkön keresztül tudják igénybe venni. A 2016-tól a Szolgáltatások Szakmai Egységébe az egész intézményben egységesen használt úgynevezett szolgáltatásba

12 8 

közvetítő lappal történik a kiközvetítés. A családsegítő kollégák az alábbi szolgáltatások tekintetében közvetítettek ügyfelet 2018-ban a problémáik hatékony és szakszerű megoldása érdekében az alábbi Szolgáltatások Szakmai Egységek felé:

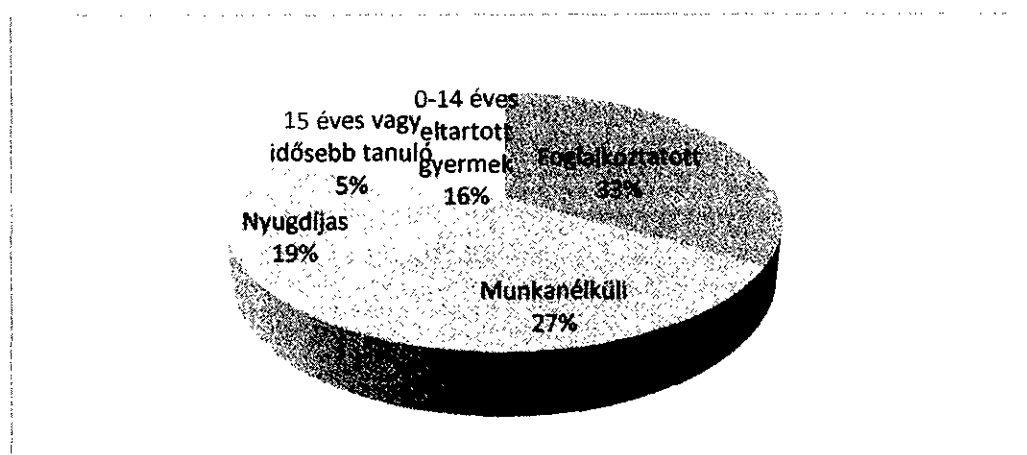
- hátralékkezelési szolgáltatás: 214
- intenzív családmegtartó szolgáltatás: 3
- jogi tanácsadás: 118
- mediáció: 2
- mentálhigiénés tanácsadó: 101

**A család-és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők száma 2017. és 2018. évben:**



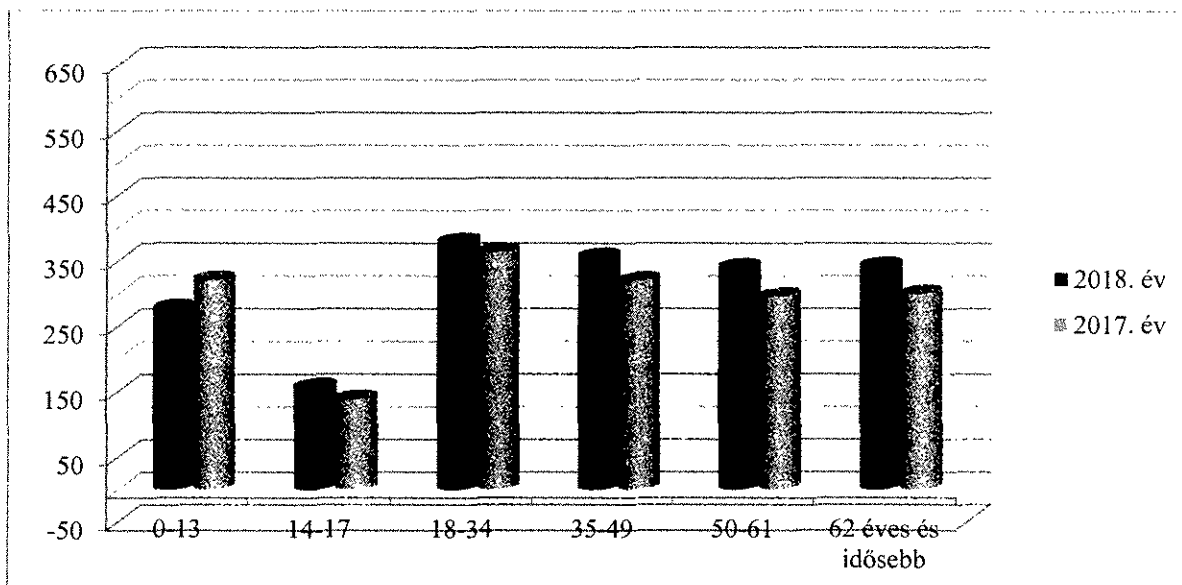
2018. január 1. napjától 2018. december 31. napjáig a szolgáltatást igénybe vevők száma: 2.252 fő (2017-ben: 2178 fő), ezek közül új igénybevevők: 623 fő (2017-ben: 623 fő).

**Az együttműködési megállapodással rendelkező, gondozás alatt álló személyek gazdasági aktivitás szerinti megoszlása**



*Handwritten signature*

### Igénybe vevők száma korösszetétel szerint 2017-2018.



### Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő családok száma elsődleges probléma szerint és a problémák

Sorszám	A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint
01	Életviteli	113
02	Család - kapcsolati konfliktus	12
03	Családon belüli bántalmazás	22
04	Elhanyagolás	107
05	Ebből (04-ből): oktatási, nevelési elhanyagolás	88
06	Ebből (04-ből): felnőttre vonatkozóan (családi, intézményi)	
07	Gyermeknevelési	19
08	Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	4
09	Magatartászavar, teljesítményzavar	32
10	Fogyatékoság	
11	Lelki – mentális, pszichiátriai betegség	
12	Szenvedélybetegség	
13	Egészségügyi probléma, egészségkárosodás következménye	12
14	Foglalkoztatással kapcsolatos	8
15	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	128
16	Ügyintézással kapcsolatos	105
16	Információkéréssel kapcsolatos	203
17	Egyéb	
	<b>Összesen (01,03-05, illetve 07-17 sorok összege)</b>	<b>765</b>

A JSzSzGyK- CsGySz a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő- és jelzőrendszert működtet, valamint feladata a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermekek családjából történő kiemelésének a megelőzése. Ezen túlmenően kezdeményezi és elősegíti a családjából prevenciós céllal kiemelt gyermekek családjának gondozását.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A fent felsorolt feladatellátás sok esetben összemosódik az Szt. szerinti feladatellátással (családsegítés), hisz gyermekes családok esetében a támogatásokhoz való hozzájutás segítése, tájékoztatás, a szabadidős programok szervezése vagy akár hivatalos ügyek intézésében nyújtott segítség éppúgy feladata a Szolgáltatnak, mint azoknál a háztartásoknál, ahol nincs kiskorú gyermek.

A Gyvt. által felsorolt feladatok közül az egyik legfontosabb a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése.

#### Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A 2016. január 1-jén hatályba lépett jogszabályi változás számos új elemet vezetett be a hatékonyabb jelzőrendszeri munka érdekében. Az új szabályozás egyértelművé teszi, hogy a jelzőrendszer egyetemes, amely kiterjed mind a gyermekekre, mind pedig a felnőttekre.

Új elem a minden év március 31-ig előkészítendő jelzőrendszeri intézkedési terv, amely folyamatszabályozott keretbe foglalja az észlelő- és jelzőrendszer fejlesztését.

Az éves jelzőrendszeri szakmai tanácskozásra 2018. február 15. napján a H13 Diák- és Vállalkozásfejlesztési Központban került sor, 102 fő jelenlétével.

Célként fogalmazódott meg, hogy a meghívott szakemberek, jelzőrendszeri tagok képet kaphassanak Józsefváros jelenlegi szociális és gyermekvédelmi helyzetéről, megismerjék a JSzSzGyK munkáját, a lakosság számára nyújtott szolgáltatásokat, a szociális segítő munka elemeit, a jövőbeni terveket. A jelzőrendszeri tagok beszámolóit, valamint a jelzőrendszeri munka során szerzett tapasztalatok alapján megfogalmazásra kerültek az észlelő- és jelzőrendszer működtetése során tapasztalt pozitív változások, illetve a jelenleg még




fennálló problémák megszüntetését célzó szükséges lépések a hatékonyabb működés érdekében.

A jelzőrendszeri tagok által megküldött beszámolók és JSzSzGyK jelzőrendszeri feladatainak működtetése során megfogalmazott tapasztalatok alapján az alábbi célkitűzések kerültek a 2018. évre vonatkozóan megfogalmazásra:

1. A házi orvosokkal történő szorosabb együttműködés (A kerületi jelzőrendszeri tagok közül jelentős számban fogalmazódott meg a gyermek házi orvosokkal való együttműködés hiánya. Az elmúlt évben a házi orvosok egyetlen egy jelzéssel sem éltek. Az esetkonferenciákon több alkalommal nem jelentek meg, megjelenésük okát nem jelezték. Az egészségügyi dolgozók számára tartott jelzőrendszeri konferencián 2017. évben 1 fő házi orvos jelent meg)
2. Magántanulóság kérdése (Fő célkitűzés az iskolák figyelmének felhívása, hogy a magántanulóság nem minden esetben szolgálja a gyermek érdekét, pontos, határozott kereteket meghatározva, hogy a kollégák mely esetben támogatják a gyermek magántanulói státuszát. Az iskolai, óvodai szociális tevékenységet végző kollégák szerepének erősítése. A magántanulóság témakörében 2018. évben szakmaközi megbeszélés került megrendezésre, valamint az óvodai felmentés tekintetében az óvodák képviselőivel is külön megbeszélés volt.)
3. A már kialakult, meglévő együttműködések szorosabbá tétele a jelzőrendszeri tagokkal, valamint a jelzőrendszeri tagok közötti együttműködés további erősítése
4. Ismerethiány megszüntetése
5. Jelzőrendszeri tagok folyamatos tájékoztatása a szolgáltatásokról (Fontos, hogy a jelzőrendszeri tagok tisztában legyenek a JSzSzGyK által nyújtott szolgáltatásokkal. A családok számára ez olyan támpontot adhat, amely növelheti az önkéntesség alapjait. A jelzőrendszeri tagok ezen ismeretek tudatában tájékoztathatják a még nem ügyfél szülőt, elosztatva a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámhivatallal való azonosítását. A Család- és Gyermekjóléti Központ Szolgáltatások szakmai egység szakmaközi megbeszélés keretében tartott tájékoztatást az intézményben működő szolgáltatásokról. A Családok Átmeneti Otthona szintén szakmaközi megbeszélés keretében saját telephelyén fogadta a jelzőrendszeri tagokat.)
6. A pontos kapcsolattartás érdekében az intézményi változásokról a jelzőrendszeri tagok tájékoztatása mihamarabb megtörténjen (Feladat, hogy a családsegítők, esetmenedzserek személyének változásáról, nyitva tartás, elérhetőségek vagy a körzetek módosításáról a jelzőrendszeri tagok automatikus tájékoztatása megtörténjen.)
7. Pedagógiai Szakszolgálattal történő együttműködés előmozdítása (a két intézmény közötti megfelelő kommunikáció és a közös együttműködés hatékonysága érdekében.)

Jogszába szabályozza, hogy a feltételek megléte esetén minden szolgáltatónak jelzőrendszeri felelőst kell kijelölnie, a helyi együttműködések elősegítése és koordináltabb működése érdekében. A család- és gyermekjóléti központok járási szintű feladatrendszerében kapott helyet a jelzőrendszeri tanácsadói feladatkör meghatározása,

16 12 

amelynek célja az észlelő- és jelzőrendszeri munka hatékony koordinálása és szakmai támogatás nyújtása.

2016. január 01. napjától jelzőrendszeri felelős és jelzőrendszeri tanácsadó is tevékenykedik Intézményünkben, akik segítik a jelzőrendszert a veszélyeztető okok feltárásában, a veszélyeztetettség időben történő felismerésében, illetve hatékonyabb működésében.

2018. évben 1.222 jelzés érkezett a jelzőrendszer tagjaitól. 1193 esetben megfelelő volt a jelzés tartalma. 29 esetben hiányoztak az ügyfél beazonosításához szükséges pontos adatok, melyek levélben illetve telefonon pontosításra kerültek a jelzést tevő személlyel.

**Az észlelő és jelzőrendszer által küldött jelzések száma a 2018. évben:**

	Megnevezés	0–17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú (18 éves és idősebb) személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
1.	Egészségügyi szolgáltató	65	22
2.	- ebből védőnői jelzés	29	
3.	Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	161	23
4.	Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	2	
5.	Átmeneti gondozást biztosítók	24	11
6.	Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása		
7.	Köznevelési intézmény	413	6
8.	Rendőrség	64	28
9.	Ügyészség, bíróság	5	3
10.	Pártfogó felügyelői szolgálat		
11.	Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	4	5
12.	Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet		
13.	Allampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	36	13
14.	Önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő	27	67
15.	Gyámhivatal	154	89
16.	Munkaügyi hatóság		
17.	Katasztrófavédelem		
18.	Közüzemi szolgáltatók		
19.	Összesen (01 és 03–18 sorok összege)	955	267
20.	A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	434	251

*JN*

Esetmegbeszélések és esetkonferenciák megszervezése:

2018-ban 32 esetben került sor esetkonferenciára. A meghívott jelzőrendszeri tagok szinte minden alkalommal megjelentek. Ez alól sajnos a házi orvosok és a házi gyermekorvosok voltak továbbra is kivételek. Az esetkonferenciákon 13 esetben a gyermek védelembe vételére tettek a megjelent szakemberek javaslatot, 19 esetben továbbra is alapellátás keretein belül történő gondozást támogatták, egyéb speciális szolgáltatás igénybevételének megajánlásával (családterápia, mediáció, Intenzív Családmegtartó Szolgáltatás, JSzSzGyK Gyermek Átmeneti Otthona).

2018. évben szakmaközi megbeszélés 3 esetben volt, ahol 3 esetben a szakemberek a kiskorú gyermek védelembe vételére tettek javaslatot.

A JSzSzGyK-CsGySz a tárgyévben 8 gyermek esetében tett ideiglenes hatályú elhelyezésre javaslatot esetkonferencia összehívása nélkül, tekintettel arra, hogy a gyermekek olyan fokú veszélyeztetettségnek voltak kitéve, amelyre más hatósági intézkedés nem adott volna valós választ.

#### A jelzőrendszer működésével kapcsolatos tapasztalatok

A tapasztalatok alapján elmondható, hogy a kerületben a jelzőrendszer megfelelően működik. A tagok az esetek többségében időben és megfelelően küldik meg a jelzéseiket, tartalmuk megfelelő, abban az esetben, ahol a jelzés küldésének időbelisége nem volt megfelelő, az érintett jelzőrendszeri tag figyelem felhívása megtörtént, a jelzési kötelezettség haladéktalan megtételére. A jelzett időszakban néhány esetben előfordult, hogy a jelző által telefonon vagy szóban elmondottak és az írásban megküldött jelzés nem ugyanazokat tartalmazta, melyre felhívtuk a jelzést tevő figyelmét.

A jelzőrendszeri tagok közül elsősorban a közoktatási és köznevelési intézmények pedagógusai, a rendőrség kijelölt munkatársa, a bölcsődékben dolgozó kisgyermeknevelők, valamint a kerületi védőnők az esetkonferenciákon, szakmaközi megbeszéléseken aktívan részt vesznek. Azokban az esetekben, amikor nem tudtak egyéb elfoglaltságuk miatt megjelenni, írásban megküldték az összefoglalójukat.

A fentiekben megfogalmazott problémák megszüntetésére, illetve az észlelő és jelzőrendszer munkája és az együttműködés erősítése érdekében fontosak a rendszeresen tartott jelzőrendszeri szakmai tanácskozások, melyen alkalmanként általában 10-15 fő jelent meg és vett részt aktívan.

A 2018 évben hat alkalommal került sor szakmai tanácskozásra az alábbi témákban:

- Családok Átmeneti Otthona intézménylátogatás keretében az átmeneti gondozási tevékenység ismertetése,
- 2018 évre vonatkozó intézkedési terv részletes tájékoztatása
- Szolgáltatások szakmai egység munkájának bemutatása
- Magántanulói státusz
- Gyakorlati iránymutatás a jelzőrendszeri tagok feladatellátásához a bölcsődés és óvodás korú gyermekek tekintetében
- Jelzőrendszeri tevékenység összegzése a 2018. évre vonatkozóan

#### **A jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések száma szakmai egységenként**

Család és Gyermekjóléti Szolgálat	1.222
Család és Gyermekjóléti Központ - Hatósági Tevékenységhez Kapcsolódó Feladatok	473

Az elmúlt évben összesen 1.695 jelzés, megkeresés érkezett a jelzőrendszeri tagoktól. A megküldött tájékoztatások alapján a jelzésekre a kapcsolatfelvételek, a szociális, gyermekvédelmi helyzetek feltérképezése, adekvát, szakmai segítség nyújtása, szükséges intézkedések, illetve a szolgáltatások biztosítása időben megtörtént.

A jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések korosztály szerinti megoszlása: kiskorú: 1.428, nagykorú: 267.

#### A jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések a jelzés típusa szerint

állampolgár	62
átmeneti gondozást biztosítók	50
egészségügyi szolgáltató	76
közoktatási intézmény	750
kisgyermek napközbeni ellátását biztosító intézmény	12
önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő	96
gyámhivatal	250
rendőrség	140
személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	196
társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	10
ügyészség, bíróság	15
védőnő	37
közműszolgáltató	1

A jelzőrendszeri tagok közül a legtöbb esetben a közoktatási intézmények küldtek jelzést (750), majd ezt követően a gyámhivataloktól érkezett jelentős megkeresés (250), nagy számban érkezett a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatóktól is jelzés (196).

#### Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ – Család- és Gyermekjóléti Központ

Hatósági tevékenységhez kapcsolódó feladatok

A gyermekjóléti alapellátás célja, hogy az alapellátás hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani. Mindezek alapján elsősorban a Józsefvárosban életvitelszerűen élő gyermekeknek és családjuknak nyújtanak segítséget.

#### Feladatai:

A Gyvt. alapján fő feladatuk a gyermekjóléti szolgáltatás:

- a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése,
- a veszélyeztetettség megelőzése,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése,
- a gyermekek családjából történő kiemelésének a megelőzése, a családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozását, illetve nevelésbe vétel megszűnése esetén az utógondozói feladatok ellátása.

JW

19

Az Szt. alapján a családsegítés keretében biztosítani kell:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők utánpótlását biztosító eszményes feladatokat.

A JSzSzGyK-CsGyK a JSzSzGyK-CsGySz jogszabályban meghatározott általános szolgáltatási feladatain túl a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthoni nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a Gyvt. 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít,
- gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedéshez kapcsolódó feladatok.

Kiskorú veszélyeztettségének megelőzése vagy annak kialakulása esetén munkatársaink a szociális segítőmunka során elsődlegesen ügynevezett alapellátás keretei között teszik meg a szükséges lépéseket a megszüntetés érdekében. A szociális segítőmunka során az ügynevezett alapellátás keretei között ezen tevékenységet elsősorban a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői végzik, de azokban az esetekben, ahol hatósági intézkedéssel érintett gyermek is él a családban, ott az eszményes alapellátási tevékenységet is ellátnak. A gondozási folyamat során az eszményes feladatok felméri a család

szükségeit, igényeit és egyrészt szociális segítő munkával, másrészt különböző szolgáltatásokba való közvetítéssel nyújtanak segítséget a felmerülő problémák megoldásában. A gyermekek, családok gondozása során szerzett tapasztalatok alapján elmondható, hogy Józsefvárosban továbbra is problémát jelent a családok hátrányos szociális helyzete, az anyagi nehézségek, az életviteli problémák, valamint a gyakran előforduló családi konfliktusok. Az okok azonban a legtöbb esetben halmozottan jelentkeznek, egy-egy gyermek, család esetében több ok is megjelenik.

A családban történő nevelkedés elősegítése keretében segítséget adunk a családnak, a gyermek átmeneti gondozáshoz történő hozzájárulásában, és ezzel egyidejűleg a kiváltó ok megszüntetésében.

### Veszélyeztetett kiskorúak száma a veszélyeztetettség fő oka szerint 2018-ban

Nevelési	73
Életviteli	123
Családi konfliktus	44
Szülő(k) betegsége	6
Fizikai, lelki, szexuális bántalmazás	14
Fizikai, lelki elhanyagolás	30
Kortársak negatív hatása	4
Egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetés	3
Iskolai kirekesztés, erőszak	1
Kortárs csoport negatív hatása	4
Elégtelen lakáskörülmények	38
Kilakoltatás veszélye	15
Munkanélküliség	1
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	3
Drogfogyasztás	3
Alkoholfogyasztás	1
Csavargás	1
Tankötelezettség elmulasztása	124
Fogyatékoság	2
Magatartás- vagy tanulási zavar	17

### Szolgáltatásba közvetítések száma tárgyévben

Szolgáltatás megnevezése	Közvetítések száma
mediáció	2
hátralékkezelés	6
intenzív családmegtartó szolgáltatás	5
jogi tanácsadás	25
pszichológus	54
fejlesztőpedagógus	16
mentálhigiénés tanácsadás	6
családkonzultáció	3
összesen	117

A családban történő nevelkedés elősegítése keretében a JSzSzGyK-CsGyK segítséget ad a családnak, a gyermek átmeneti gondozáshoz történő hozzájárulásában, és ezzel egyidejűleg a kiváltó ok megszüntetésében. A 2017-es évről áthúzódóan a 2018-as évben 6 gyermek tartózkodott a Gyermekek Átmeneti Otthonában, közülük kettő gyermek nevelőszülőhöz

került, a többi gyermek hazaköltözött. A Központ kezdeményezésére 2018 évben 14 esetben, 12 gyermek került átmeneti gondozásba, a szülő életvezetési problémái, családi konfliktusok, gyermek magatartási problémái, egészségügyi gondok miatt.

2018. évben 18 család fordult a JSzSzGyK-CsGyK szakmai egységhez átmeneti otthoni elhelyezéssel kapcsolatban. 6 család elhelyezése sikerrel járt, a többi család esetében más módon került megoldásra a lakhatási probléma, vagy elálltak intézményi formában történő elhelyezésüktől. A JSzSzGyK-CsGyK által gondozott családok közül 4 került elhelyezésre a 2018. február 1. napjától működő Családok Átmeneti Otthonába, egy család pedig 2 napot krízisellátásban részesült.

A veszélyeztetettség megelőzése érdekében a JSzSzGyK-CsGyK együttműködik más személyekkel, intézményekkel, kezdeményezi és összehangolja a szervezetek, személyek részvételét a jelzőrendszerben. Az észlelő és jelzőrendszer tagjai ebben az évben is számos jelzést küldtek a kerületünkben élő kiskorúakkal kapcsolatban. Nagyon fontos a családok életében jelen lévő intézmények, szolgáltatások munkájának, tevékenységének összehangolását, az érintettekkel közös cél meghatározása, feladatok, irányok, kompetenciák tisztázása. Ennek érdekében esetmegbeszéléket, esetkonferenciákat, szakmaközi megbeszéléseket folytatnak a munkatársak, valamint rendszeresen részt vettek a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett esetkonferenciákon, illetve más intézmények által szervezetteken is összesen 36 alkalommal.

**2018. évben a jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések a jelzés típusa szerint**  
(473 jelzés, érintett személyek száma 281)

Egészségügyi szolgáltató	26 (ebből védőnő 8)
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	12
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	10
Átmeneti gondozást biztosítók	15
Köznevelési intézmények	331
Rendőrség	48
Önkormányzat, jegyző	2
Allampolgár	13
Járási hivatal gyámhivatala	7
Közüzeti szolgáltatók	1
Egyesület, Alapítvány, egyházi jogi személy	1
Bíróság, ügyészség	7

**2018. évben a jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések a jelzés tartalma szerint**

iskolai hiányzás – 50 óra alatt	102
iskolai hiányzás – 50 óra felett	144
családi – kapcsolati konfliktus	4
családon belüli bántalmazás	17
gyermeknevelési	3
ideiglenes elhelyezés	1
anyagi	1
lakhatási	10
magatartászavar, teljesítményzavar	17
magántanulói státusz	36
lelki, mentális	5
átmeneti otthon beköltözés	4

átmeneti otthon kiköltözés	3
bűncselekmény elkövetése	36
egyéb egészségi probléma	14
életviteli	36
életviteli – szenvedélybetegség	10
elhanyagolás – oktatási, nevelési	10
elhanyagolás	17

Összesen 473 jelzés érkezett a jelzőrendszeri tagoktól, legmagasabb számban a köznevelési intézményektől érkezett 331 jelzés, melyek nagy része az igazolatlan iskolai hiányzásokra (50 óra alatt 102, 50 órát meghaladó 144 jelzés), magatartásbeli problémákra vonatkozott. A korábbi évekhez képest viszont tovább csökkent a gyámhivatalokból érkezett jelzések száma (2016. évben 45, 2017 évben 18, 2018. évben 7), melynek oka, hogy a jelzések túlnyomó részét a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat alapellátás keretein belül kezeli. Nagyobb számban érkezik a rendőrség részéről is jelzés, melynek tartalma többségében bűncselekmény elkövetése (48 jelzés), néhány esetben családon belüli bántalmazás, életvitel, elhanyagolás. Az elmúlt években egyre inkább tapasztalható, hogy a rendőrség aktív jelzőrendszeri taggá vált, ez 2018-ban sem változott. A VIII. kerületi Rendőrkapitánysággal szoros együttműködés tapasztalható.

Azokban az esetekben, amikor az alapellátás keretein belül nem sikerült a felmerült gyermekvédelmi problémát megoldani a Szakmai Egység a veszélyeztetettség mértékének megfelelően, a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében javaslatot tett hatósági intézkedésre. Javaslattételeik során a gyermekbántalmazástól, elhanyagolástól való védelemhez való jogát, a saját családjában történő nevelkedéshez és családi kapcsolatainak megtartásához, ápolásához való jogát, valamint a gyermek véleményét kell elsősorban figyelembe venni.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések fajtái:

- a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- b) a védelembe vétel,
- c) a családbafogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- h) az utógondozói ellátás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

A Szakmai Egység az alábbi hatósági tevékenységet kezdeményezheti:

- védelembe vétel,
- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- nevelésbe vétel.

2018-ban legmagasabb számban védelembe vételre történt javaslattétel (105), mely nem foglalja magában a már elrendelt védelembe vételek felülvizsgálatakor tett javaslatokat, egy esetben a védelembe vételi javaslatot a Gyámhatóság elutasította. A Család- és Gyermejjóléti Szolgálatától hatósági intézkedés kezdeményezése okán 94 eset került át a Központba, melynek oka egyrészt az 50 óra feletti igazolatlan hiányzások, másrészt a családsegítő és a gyermekkel kapcsolatban álló szakemberek javaslatára az alapellátás keretében a problémák nem szüntethetők meg. Családba fogadás javaslata, illetve az intézkedés támogatása 19 esetben történt, melyek mindegyikével a Gyámhatóság egyetértett. A 2018. évben 72 esetben vettek részt a Központ munkatársai első védelembe vételi, 37 esetben pedig felülvizsgálati tárgyaláson.



17 gyermek esetében ideiglenes hatályú elhelyezést, míg 6 esetben harmadik személynél történő elhelyezést kezdeményezett a Központ, melyből a Gyámhatóság összesen 4 esetben nem értett egyet a javaslattal. Súlyos veszélyeztetés miatt pedig 15 esetben történt javaslat tétel nevelésbe vételre, mely egy esetben elutasításra került, vagy még nem született döntés az ügyben.

A Központ 2018-ban 15 nevelésbe vételi javaslatot készített, 14 esetben vett részt felülvizsgálati tárgyaláson, 25 esetben pedig elhelyezési értekezleten, melyből 10 alkalommal a kapcsolattartásra vonatkozó újraszabályozás is tárgyalásra került.

A szakmai egység feladatai közé tartozik a családból kiemelt gyermek visszahelyezését célzó szociális segítőmunka, melyet az esetmenedzserek egyéni gondozási terv alapján végeznek. Ennek során szoros az együttműködés a szakszolgálatokkal, gyermekotthonokkal, gyermekvédelmi gyámokkal, illetve a szülőkkel a család gyermeknevelési körülményei megteremtésének, javításának, gyermek visszahelyezésének elősegítése, illetve a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításának érdekében.

Gyámhivatali határozat alapján a Központ ellátja a családba visszahelyezett gyermek utógondozását is. Ennek során cél a gyermek családjába, lakókörnyezetébe történő visszailleszkedésének elősegítése, illetve segítségnyújtás a tanulmányai folytatásához vagy az iskolai végzettség, szakképzettség megszerzéséhez, megfelelő munkahely felkutatásához. Az utógondozás során szükség szerint együttműködés történik az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel is.

2018. évben 7 gyermek esetében végzett a Központ utógondozói tevékenységet. A hazagondozás hatékonysága érdekében a JSzSzGyK – CsGyK - Szolgáltatások szakmai egységében működő intenzív családmegtartó szolgáltatás lehetősége is felajánlásra kerül a családok részére, mely lehetőséggel élnek is.

Több éves tapasztalat alapján elmondható, hogy nagyon kevés azon gyermekek száma, akiket nevelésbe vétel után sikerül hazagondozni. Ennek fő oka, hogy a bekerülés általában olyan súlyos és komplex problémákra vezethető vissza (szülői alkalmatlanság, szenvedélybetegség, pszichés problémák, lakhatási), melyek nehezen szüntethetőek meg.

Továbbra is fő célként kerül meghatározásra a hazagondozást elősegítő szociális segítő munka erősítése. Ennek érdekében növelni kívánják a gondozási helyeken történő látogatások, illetve esetkonferenciák, esetmegbeszélések számát, valamint a gyermekvédelmi gyámokkal, gyermekotthonokkal, nevelőszülői hálózattal való együttműködést is aktívabbá kívánják tenni. Az elmúlt 1 év tapasztalatai alapján a gyermekjóléti alapellátás átalakulása és az esetszámok maximumának meghatározása az esetek számának csökkenését vonta maga után. Ennek eredményeként előreláthatólag sokkal több idő jut majd egy-egy család segítésére, így hamarabb derülnek ki a problémák, mélyebb és intenzívebb segítő munka válik lehetővé, mely hosszú távon pozitív változást eredményezhet a hazagondozások tekintetében is.

A gondozott gyermekekre vonatkozó adatok:

2018. december 31. napján 503 gyermek és fiatalkorú volt nyilvántartva aktív ügyfélként. Alapellátás keretében 153 gyermeket (79 család) gondoztak. Fontos megjegyezni, hogy a szakmai egység csak azon gyermekek esetében végez alapellátási tevékenységet, ahol hatósági intézkedéssel érintett gyermek is él a családban. Védelembe vétel keretében 210 gyermeket (175 család) gondoztak.

96 olyan nevelésbe vett gyermek családja él életvitelszerűen a VIII. kerületben, akikkel aktív szociális segítő munkát tudtak végezni.

Utógondozottként 7 gyermek, ideiglenes hatállyal elhelyeztként 37 gyermek (22 család) van nyilvántartva.

Családbafogadás keretében 62 gyermek és családja számára nyújtottak segítséget.

## Hatósági intézkedésre megtett javaslatok száma a 2018. évben

Védelembe vétel	105
Megelőző pártfogás	4
Családba fogadás	19
Ideiglenes hatályú elhelyezés	17
Harmadik személynél történő elhelyezés	6
Nevelésbe vétel	15
Gondozási hely megváltoztatása	1

Fontos kiemelni, hogy a kettős szociális segítőmunka elkerülése érdekében azokban az esetekben, amikor egy családon belül van hatósági intézkedéssel érintett gyermek is, ott valamennyi gyermek gondozását, illetve a család segítségét az esetmenedzser végzi.

A gondozott esetek száma folyamatosan változik év közben az esetmenedzseri folyamatok lezárása, az ügyfelek nagykorúvá válása, a tartózkodási hely megváltoztatása, illetve az új esetek jelzésének következtében. Minden év végén áttekintésre kerül valamennyi iratanyag, a gondozási-nevelési terveket szükség szerint kiértékelik és az indokolt lezárási folyamatokat elvégzik.

### A JSzSzGyK-CsGyK 2018. évi szakmai tevékenység adatai

Megnevezés	Szakmai tevékenységek száma (halmozott)
Szociális segítő tevékenység	4726
Családlátogatás	2577
Esetkonferencia, szakmaközi megbeszélés, esetkonzultáció	70
Esetmegbeszélés	80
Egyéni gondozási-nevelési terv	69
Tárgyalás (nevelésbe vétel felülvizsgálat)	14
Tárgyalás (védelembe vétel felülvizsgálat)	37
Tárgyalás (védelembe vétel)	72
Egyéb hatósági tárgyalás	47
Környezettanulmány készítése	157

#### Feladatok védelembe vétel esetén

Védelembe vétel során hatósági intézkedéssel a gyámhatóság kötelezi a családot a veszélyeztető tényező megszüntetésére, valamint az esetmenedzserrel történő együttműködésre.

A kirendelt, családsegítést végző munkatárs (esetmenedzser) a védelembe vétel jogerőre emelkedését követő 15 napon belül egyéni-gondozási tervet készít. A terv elkészítésébe bevonja a gyermeket, a szülőt és más, a veszélyeztettség megszüntetése, a probléma megoldása szempontjából érintett személyt, szakember(ek)e)t. Az esetmenedzser az egyéni gondozási-nevelési tervet 1 év időtartamra készíti. A szülő és a gyermek által megismert tervet az esetmenedzser megküldi a védelembe vételt elrendelő gyámhivatalnak. Az esetmenedzser ellátja a védelembe vételt szükségessé tevő okok megszüntetésére irányuló, esetvezetéssel kapcsolatos szervezési, koordinációs, adminisztratív feladatokat. A védelembe vételt a gyámhivatal 1 évre rendeli el. Ennek leteltét követően vagy szükség szerint rendkívüli felülvizsgálat keretében történik meg a gyermekvédelmi intézkedés eredményének vizsgálata.

### Feladat megelőző pártfogás esetén

A bűncselekmény vagy az elzárással is sújtható szabálysértés elkövetése miatt indult védelembe vétel iránti eljárásban vagy a már fennálló védelembe vétel mellett a nyomozó hatóság jelzése alapján van lehetőség a megelőző pártfogás elrendelésére. Erre abban az esetben kerül sor, ha pártfogó felügyelői szolgálat által készített, a gyermek veszélyeztetettségének bűnmegelőzési szempontú kockázatértékelése közepes vagy magas kockázatot állapított meg.

A gyámhivatal megkeresésére az esetmenedzser javaslatot tesz a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására, megszüntetésére.

Elrendelés esetén a megelőző pártfogó felügyelő és az esetmenedzser együttműködik a segítő folyamat során.

A gyámhatóság - kérelemre és a megelőző pártfogó felügyelő vagy a Központ javaslatára bármikor, hivatalból évente - felülvizsgálja a megelőző pártfogás alatt álló gyermek védelembe vétele és megelőző pártfogása fenntartásának indokoltságát. A megelőző pártfogás megszüntetése akkor indokolt, ha a gyermek legalább fél éve fennálló megelőző pártfogása eredményesen eltelt, célja megvalósult és a gyermek magatartása kedvező irányba változott.

### Feladat nevelésbe vétel esetén

A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételére irányuló eljárása során feltárja azokat a körülményeket, amelyek a szülőt akadályozzák a gyermek nevelésében és a veszélyeztetettség elhárításában. A Központnak az eljárás során fontos szerepe van, ők készítik el a környezetanulmányt, mely tartalmazza a nevelésbe vételre vonatkozó szakmai javaslatot is, valamint becsatolásra kerülnek az előzményi iratok is. A gyámhatóság az eljárás során tárgyalást tart, ahol döntés születik az intézkedés szükségességéről. A nevelésbe vétel fenntartásának szükségességét évente, 3 év alatti gyermek esetében 6 havonta tárgyalás keretében vizsgálják felül. A nevelésbe vételt követően és annak minden felülvizsgálata előtt az esetmenedzserek a gyermeket a gondozási helyén felkeresik és tájékoznak beilleszkedéséről, valamint a gyermek látogatásának lehetőségéről.

### A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, utógondozás

A Központ feladatai közé tartozik a családból kiemelt gyermek visszahelyezését célzó szociális segítőmunka, melyet az esetmenedzserek egyéni gondozási terv alapján végeznek. Ennek során szorosan együttműködnek a szakszolgálatokkal, gyermekotthonokkal, gyermekvédelmi gyámokkal, illetve a szülőkkel a család gyermeknevelési körülményei megteremtésének, javításának, gyermek visszahelyezésének elősegítése, illetve a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállítása érdekében. Gyámhivatali határozat alapján ellátja a családba visszahelyezett gyermek utógondozását is.

### Szociális diagnózis

2018. január 01. napjától hatályos szociális törvény értelmében család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist.

A szociális diagnózis felvételét segítő a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által tartott képzésen a Család- és Gyermekjóléti Központ – Hatósági tevékenységhez kapcsolódó feladatok szakmai egységének vezetője vett részt 2018 februárjában.

Az intézmény kliensei a tavalyi évben csekély mértékben vették igénybe a szociális diagnózis által nyújtott szükségletalapú „felmérést”. 6 alkalommal történt nyilatkozattétel, melyből ténylegesen 4 alkalommal készült el a diagnózist. Két alkalommal az „igénylő” a Központ kapcsolatfelvétele során visszalépett, nem kívánt vele élni.

A kis számú diagnózis felvétel oka mögött egyrészt az önkéntesség elve áll, a kliensek nem igényelték, nem járultak hozzá az elkészítéséhez. Másrészt probléma, hogy egy plusz „körként” élnek meg, feleslegesnek tartják, a családsegítő munkájában bíznak és onnan várják a valós segítségnyújtást. A családsegítők minden esetben a szociális diagnózishoz hasonló

módon a segítő munka során feltérképezik a család helyzetét, feltárják a valós problémákat. Az egyéni szükségletek mentén közvetítik a szolgáltatásokba az ügyfeleket, amennyiben intézmény keretein belül nem áll rendelkezésre a szolgáltatás egyéb módon külső szolgáltatók útján nyújtanak segítséget.

A felvétel során problémaként egészségügyi, mentális, anyagi, díjhátralék, családon belül konfliktusok húzódtak meg. A problémák megszüntetése érdekében minden esetben rendelkezésre álltak szociális és nem szociális jellegű szolgáltatások egyaránt. Az interjúk egy alkalommal valósultak meg, nem volt szükség több alkalomra, megközelítőleg egy óra alatt zajlott le. A kapcsolatfelvétel a kliensekkel többnyire zökkenőmentesen volt.

### **3.2. Gyermek napközbeni ellátásának, gyermek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele és az ezzel összefüggő tapasztalatok**

#### **3.2.1. Gyermek napközbeni ellátása**

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék (továbbiakban: JEB) hét tagintézményében összesen 492 férőhelyen biztosítja az illetékességi területén lakó-, illetve tartózkodási hellyel rendelkező családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, napközbeni gyermekjóléti alapellátás keretében napos bölcsődei szolgáltatásként.

A bölcsőde végezheti fogyatékos gyermekek korai rehabilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását is. Szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig, fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésen vehet részt a bölcsődében.

Kerületünkben a Tücsök-lak Bölcsőde tagintézmény biztosítja a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek korai rehabilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását. 2018. évben 13 fő SNI-s gyermek nappali ellátását biztosította az intézmény. Szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig, fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésen vehet részt a bölcsődében. Az egész napos tevékenység a különleges gondozási igény kielégítését szolgálja csoportos vagy egyéni formában. Az egyéni fejlesztések érdekében a fejlesztő-tornaszobában heti rendszerességgel a foglalkozásokat a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat VIII. kerületi Tagintézményének gyógypedagógusai vezetik.

2018. évben a bölcsődék feltöltöttsége átlagosan 88%-os volt, mely éves szinten 420 fő beiratott gyermeket jelent, a gondozási napok száma a normatív támogatásnál figyelembe vehető 10 napos hiányzási adatokra figyelemmel összesen 83.717. A teljesült gondozási napokat figyelembe véve a kerületi bölcsődék 86 %-os kihasználtsággal működtek.

A bölcsődei gondozás-nevelés célja a gyermek testi-lelki harmóniájának, kiegyensúlyozott fejlődésének elősegítése. A bölcsődei nevelés-gondozás az érzelmi fejlődés, a szocializáció és egészséges életmód megalapozása.

Minden bölcsőde saját főzőkonyhával rendelkezik. Nagyon fontos a gyermekek egészséges táplálása, az életkornak megfelelő étrend biztosítása, melynek érdekében a szakorvosi ajánlás mellett a különböző igényeket is (diétás, vallási, illetve étel allergia szempontokat) figyelembe veszik. Az étlapok összeállítása a JEB alkalmazásában álló szakképzett dietetikus, a bölcsődei gyermekorvos, az élelmezésvezető és a bölcsődevezető közös egyeztetésével történik. A JEB honlapján a gyermekek által legkedveltebb ételek receptjei is olvashatóak.

A Bölcsődékben minden gyermek családi légkörben, saját képességei szerint fejlődhet, megtapasztalhatja a szabad játék örömét, élmény és fantázia világa gazdagodhat. A

bölcsödébe járó gyermekekből a családjaikkal együttműködve, személyiségi jogaik tiszteletben tartása mellett, a világra nyitott, önálló, a közösségi együttélés alapvető szabályait elfogadó gyermekek nevelésére törekszenek. Az ünnepek megtartása, a népszokások, hagyományok, a múlt értékeinek megőrzése és beépítése a mindennapokba nagyon fontos nemcsak a családok, hanem a Bölcsődék életében is.

A játék a gyermek legfontosabb tevékenysége, melyhez biztosítani kell az elmélyült, nyugodt, kreativitást fejlesztő játéktevékenységet, az ehhez szükséges játékeszközöket. Ennek érdekében 2018. évben a Mini-Manó Bölcsőde egészében felújításra került a padlózat. Megkezdődött egy felfedezőlabor kialakítása külföldi minta alapján a bölcsőde egyik végében, a másik végében pedig egy parajdi sóval feltöltött sószoza kerül kialakításra. A Mini-Manó és a Babóca Bölcsőde esetében befejeződött a fűtés korszerűsítés, megtörtént az összes radiátor cseréje. A Játékvár Bölcsödébe megtörtént a bölcsőde sószobájának kialakításához szükséges helyiség felújítása. A Gyermekkert Bölcsödében még jelenleg is zajlik a teljes világításkorszerűsítés, mely 2018 decemberében az alagsorban már befejeződött. Mind a 6 csoport fürdőszobájába és átadójába új bútorok kerültek legyártásra. A Tücsök-lak Bölcsödében kibővítésre került az árnyékoló rendszer, valamint megtörtént a klímarendszer és a gázkazán javítása. Megkezdődött az udvar felújítása, helyükre kerültek a korábban pályázati forrásból (Karácsony Sándor a Józsefvárosért Közalapítvány) megvásárolt udvari játékok, kialakításra került az automata öntözőrendszer, a fűvesítési munkálatok az időjárás függvényében történnek meg 2019 tavaszán. A Fecsegő-tipegők Bölcsödében kialakításra került egy udvari babakocsi tároló. A Katica Bölcsödében elkészült a teraszok felújítása, felettük pedig megtörtént az árnyékoló rendszer kialakítása. Elkészült a rollerpálya, kialakításra került az automata öntözőrendszer.

Az összes bölcsőde kapott Papírszínházat, bölcsődénként két keretet és hat mesét, valamint a gyermekek által használt játékkonyhák (bútorok) a hozzájuk szükséges játékeszközök beszerzés illetve a készletek pótlása is megtörtént.

2018. évben a JEB munkacsoportjai tovább folytatták a munkájukat:

- A Belsőképzés munkacsoport célja, hogy a JEB munkatársai jobban megismerjék egymást, illetve egymás munkáját, átvegyenek jó gyakorlatokat, ötleteket. A munkacsoport különböző témákban rendszeres látogatásokat, megfigyeléseket szervez a bölcsődékben. 2018 márciusában kiadásra került a JEB szakmai protokollja, a minden bölcsődére érvényes szakmai szabály gyűjtemény. Kidolgozásra került a dajka munkatársak belső képzésének anyaga, a képzés megtartása a szaktanácsadó és a pszichológus kollégák feladata volt, a képzések 2018. évben megtartásra kerültek. A munkacsoport egy szakmai anyagot állított össze a középfokú duális képzésben résztvevő tanulók írásos feladatainak tematikájára, továbbá a végzős tanulók vizsgafeladatainak áttekintésére is sor került.

- Az Irodalmi munkacsoport feladata a kisgyermeknevelők képzése, a szülők tájékoztatása, segítése a gyermekek irodalmi nevelésében. A csoportban az erre a célra rendszeresített faliújságokon és személyesen ajánlott kortárs és népi irodalmi művek ismertetése történik. Minden bölcsődéből egy kisgyermeknevelő vesz részt a munkacsoport feladataiban. Az irodalmi munkacsoport munkájáról angol nyelven is megjelent két további tanulmány a Beyond Inclusion című, az ELTE-TÓK intézménnyel közös kiadásban.

Az Intézményből 2017. évben a Digitális Honfoglalás nagyszabású projekt indult el. A Leonardo 41. Alapítvány a JEB szakmai támogatásával kezdett bele egy Magyarországon eddig egyedülálló kutatásba: a 0-4 éves korosztály digitális eszközhasználatának vizsgálatába.

A projekt 2018-ban is folytatódott, amelyben a JEB aktívan vett részt. Két tudományos kutatás zajlott a bölcsődékben, egyik kérdőíves módszerrel gyűjtött adatot a gyermekek otthoni digitális eszközhasználati szokásairól. A másik kutatást a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanszékvezetője vezetésével pszichológus hallgatók végezték, 54 gyermek

bevonásával, amelyhez tabletek vásárlására került sor a Karácsony Sándor Közalapítvány a Józsefvárosért támogatásával. Az eredmények bemutatása az Egyszülős Központtal együttműködve valósult meg nagy érdeklődést keltve az érintettek körében. A kutatásokkal kapcsolatban folyamatosak a meghívások szakmai konferenciákra és emellett a külföldi cikkek fordítása is egyre hangsúlyosabb szerepet kap a projektben.

2018 szeptemberétől kezdődött meg a JEB zenei projektjének megvalósulása. A feladatok kidolgozása során két fő cél fogalmazódott meg:

1. A kisgyermeket megismertetni az éneklés szépségével, hangszerekkel, azok megszólaltatásával, az aktív, élő zenei élményszerzéssel játékos formában.
2. A kisgyermeknevelők énekelhető, a hétköznapiakban is használható repertoárjának bővítése, egyszerű, könnyen megszólaltatható hangszerek megismertetése, használata. A program során kialakult vélemények, alkalmazott módszerek, javaslatok összehangolása.

A JEB bölcsődéit - a magas szakmai színvonal elismeréseként - több oktatási intézmény is választotta gyakorlati helyszínének. Fontos, hogy a majdani kisgyermeknevelő kollégák tanulmányaik idején a legmagasabb színvonalú oktatásban részesüljenek, melynek része a megfelelő szakmai gyakorlat. A bölcsődékben dolgozó szakemberek igyekeztek tudásuk és szakmai tapasztalataik átadásával segíteni a diákokat.

A JEB 2016 óta vesz részt a duális képzésben, melynek keretében 2018-ban 63 fő kisgyermeknevelő tanuló részére biztosított gyakorlati képzést. Egyéb oktatási intézmények hallgatói számára is gyakorlati helyszíneként szolgáltak a bölcsődék pl. ELTE-TOK kisgyermeknevelő hallgatói, Apor Vilmos Katolikus Főiskola hallgatói, de lehetőséget biztosítanak a szakközépiskolák diákjainak önkéntes munkájára is. Rendszeresen látogatnak a Gyermekkert Bölcsődébe a SOTE dietetikus hallgatói, a Játékvár Bölcsődébe a SOTE védőnő hallgatói. A Tücsök-lak Bölcsőde konyha részlegének megtekintése céljából a NÉBIH élelmiszerbiztonsági szakembere rendszeresen körbevezeti a SOTE dietetikus hallgatóit az intézményben.

A bölcsődei ellátásért (gondozás, gyermekétkeztetés) a gyermek törvényes képviselőjének személyi térítési díjat kell fizetnie. A személyi térítési díj mértékét a fenntartó Képviselő-testületének 56/2017. (XII. 20.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: ÖR) szabályozza. A térítési díj megfizetéséhez a szülők a Gyvt. és az ÖR alapján kedvezményeket vehetnek igénybe.

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok mentesülnek az étkezési díj és a gondozási díj fizetése alól. Számukra a bölcsődei ellátás térítésmentes.
- A három vagy több gyermeket nevelő családok mentesülnek az étkezési díj és a gondozási díj fizetése alól. Számukra a bölcsődei ellátás térítésmentes.
- Az étkezési díj fizetése alól mentesülnek a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő családok. Számukra a bölcsődei étkezés térítésmentes.
- A gondozási díj fizetése alól a bölcsődei ellátásban résztvevő tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek jogán mentesül a szülő.
- Azok a családok, amelyekben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáruddal csökkentett összegének 130%-át (2018. évben: 119.301,- Ft) mentesülnek az étkezési díj fizetése alól.

Azon családok, ahol az egy főre jutó jövedelem 70.000,- Ft-nál kevesebb, a gondozás térítési díj mentes. Ezen jövedelemhatár felett sávosan került meghatározásra a fizetendő térítési díjak mértéke.

A JEB által biztosított önként vállalt szolgáltatások:

Térítési díj ellenében:

- időszakos gyermekfelügyelet

Térítésmentesen:

- játszóház, - családi délután
- fejlesztő eszközök, alapvető gyermekgondozási eszközök kölcsönzése
- prevenciós fejlesztő programok
- pszichológus tanácsadás
- gyógypedagógiai és korai fejlesztés
- integrált szülő-csecsemő/kisgyermek konzultáció
- otthoni gyermekgondozás
- Biztos Kezdet Gyerekház.

Időszakos gyermekfelügyelet

A szülő elfoglaltságának idejére, néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét a bölcsőde nyitvatartási idejében. Az időszakosan gondozott kisgyermek felvehető normál bölcsődei csoport üres férőhelyére. 2018. évben időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást összesen 2.600 órában vettek igénybe a családok.

Játszóház – Családi délután

Játszóház, családi délutánok keretében lehetősége volt a szülőknek a bölcsődei étellel való ismerkedésre, a nagyobb gyermekeknek kreatív foglalkozásokon való részvételre, illetve az apróbb gyermekek részére mozgásfejlesztő játékok kipróbálására.

2018-ban tavasszal és ősszel, szombati napokon 15 óra és 18 óra között, a Babóca Bölcsődében és a Fecsegő-tipegők Bölcsődében került megszervezésre ez a program. A családok körében nagyon kedvelt lehetőség, minden alkalommal kb. 10-12 család (20-28 fő gyermek) vett részt helyszínenként.

Fejlesztő eszközök, alapvető gyermekgondozási eszközök kölcsönzése

A hátrányos helyzetű családban nevelkedő gyermek gondozásához szükséges eszközök kölcsönzésének lehetőségét biztosítja a JEB. A térítésmentes eszközkölcsönzés népszerű, folyamatosan igényelt szolgáltatás. A kisgyermeket nevelő családok közvetlenül, vagy a családgondozójuk, védőnőjük, otthoni kisgyermeknevelőjük segítségével kérve fordulnak az intézményhez. A JEB lehetőségei szerint igyekszik bővíteni a leltári készleten lévő eszközparkot, hogy minél korszerűbb, egyszerűen kezelhető felszerelési tárgyakat tudjanak biztosítani a rászorulóknak. 2018. évben leggyakrabban babakocsira, használt ruhára volt szükség, de a heti kétszer kiosztásra került péksüteményt, és adományként kapott játékok kiosztását is szívesen fogadták a családok.

A Gyerekházba járó szülők részére szakkönyvek kölcsönzésére is van lehetőség, melyek gyermeknevelésről, foglalkoztatásról, fejlesztésről, a családi élet különböző nehézségeiről szólnak. A rendszeresen látogatók között nagy arányban voltak hátrányos helyzetű családok, akik szívesen fogadták a tápszert, bébiételt, és alapélelmiszereket.

Prevenációs fejlesztő programok, pszichológus tanácsadás

A kisgyermek fejlődésmenete különböző. A gyermek első három éve, amikor a járás, beszéd, gondolkodás kialakul, nagy fontossággal bír. A nem megfelelő fejlődés következtében a kisgyermek a későbbiekben beilleszkedési, tanulási zavarokkal küzdhetnek. Különböző fejlesztő tevékenységekkel, prevenciós céllal segíthető a gyermekek átlagos fejlődésmenete. A prevenációs fejlesztő programok előre meghatározott időszakokban a JEB szakmai szervezeti egységeiben működtek.

2018. évben a mozgásterapeuta szakember összesen 34 alkalommal mozgásfejlődést elősegítő programot tartott. A kisgyermeknevelők számára szóló irodalmi, mese módszertani előadás sorozat 8 alkalommal került megszervezésre. Betegségmegelőzés témában összesen 8 alkalommal, az egészséges táplálkozást elősegítő előadás szintén 8 alkalommal került megtartásra. Multikulturális nevelés témakörben 6 alkalommal került sor módszertani előadásra, továbbá egészséges életmód előadás 7 alkalommal került megtartásra.

A gyermekfogászati alapellátás szakemberei előadásokat tartottak, illetve szűrővizsgálatokat végeztek a bölcsődékben.

A Gyermekkert Bölcsődében és a Mini-Manó Bölcsődében a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Beszédjavító Intézetének szakemberei heti rendszerességgel beszédfejlesztő foglalkozásokat tartottak.

#### Pszichológus tanácsadás

Továbbra is nagy hangsúlyt kaptak a csoportlátogatások, az új gyermekekkel való ismerkedés, szüleikkel beszélgetés a bölcsődei életről, ennek célja a beszoktatás megkönnyítése, egy bizalmi kapcsolat megalapozása mind a gyermekekkel, mind a szülőkkel.

A családok támogatása egyéni és csoportos tanácsadás, a bölcsődei dolgozók segítése személyiségfejlesztő és esetmegbeszélő csoportok formájában történik. A program előre meghatározott időszakokban a JEB szakmai szervezeti egységeiben működik.

Leggyakrabban felmerülő kérdéskörök:

- szülő-gyerek kommunikáció,
- szülői szerepek,
- gyermeki dackorszak, önállósodás, akarat,
- szobatisztaság,
- alvási és étkezési szokások,
- fontos „lépcsőfokok” a kisgyermek fejlődésében,
- kötődési-leválási problémák, önállóságra nevelés,
- testvérféltékenység.

#### Gyógypedagógiai fejlesztés

2018. II. félévétől 1 fő gyógypedagógus látja el a bölcsődékben szükséges gyógypedagógiai feladatokat. A gyógypedagógus heti rendszerességgel látogatja a bölcsődéket, együttműködik a kisgyermeknevelőkkel, szülőkkel és a Pedagógiai Szakszolgálat fejlesztő szakembereivel.

Munkarendje alapján heti rendszerességgel látogatja a gyermekcsoportokat, szűri az újonnan felvett gyermekeket, és szükség szerint egyéni fejlesztéseket, továbbá csoportos fejlesztéseket végez. Az ellátott gyermekek létszáma 85 fő, heti rendszerességgel 8 fő gyermek egyéni fejlesztésben, a többi gyermek csoportos fejlesztésben részesül. 16 fő esetében a gyógypedagógus javasolta a szülőnek a Pedagógiai Szakszolgálat felkeresését.

Mint a fejlesztő programért felelős szakember, tájékoztatja a szülőt a gyermek fejlődéséről, a fejlesztés várható eredményeiről, szükség szerint segítséget nyújt, tanácsot ad a gyermek otthoni nevelésével, fejlesztésével kapcsolatban.

#### Integrált szülő- csecsemő/kisgyermek konzultáció

A kora gyermekkori pszichológiai alapú szabályozási nehézségek, a regulációs zavarok úgy, mint túlzott nyugtalanság, sírás, alvás- evési és étkezési zavarok kezelése illetve enyhítése érdekében konzultációs szolgáltatás vehető igénybe. A konzultáció célja a problémák mielőbbi felismerése és segítségnyújtás a család egészének, a nehézségek fokozódásának megelőzésében. A konzulens segít abban, hogy a regulációs zavarok mérséklődjenek, megszűnjenek, a szülők és a gyermek élete könnyebbé váljon. A szolgáltatást a JEB-nél 1 fő biztosítja, előjegyzéssel vehető igénybe.

31



2018 évben a konzultációt 10 család vette igényben. Minden család esetében a regulációs zavar miatti „félresiklás” korrigálódott. Az esetek 80 százalékában az anya és gyermeke jelent meg a konzultációkon, 20 százalékában a család. Két esetben két találkozás elég volt a zavarok oldására. A többi esetben ez 3-5 találkozót vett igénybe. Két család esetében a kapcsolat folyamatos, a konzultációs alkalmak befejeződtek a regulációs zavar megoldódott, de a családnak szüksége van a folyamatos tanácsadásra, megerősítésre, szülői kompetencia erősítésére. Három család esetében a konzultáció folytatódik a következő évben.

#### Otthoni gyermekgondozás

Az otthoni gyermekgondozás alapvető célja, hogy segítséget nyújtson az arra rászoruló családoknak iker szülés esetén vagy ha a szülő betegsége miatt nem képes a gyermek gondozására. A szolgáltatás gyakoriságát és időtartamát a család igényei határozták meg. Otthoni gyermekgondozás szolgáltatás a hét minden napján szükség szerint került biztosításra szakképzett munkatárs segítségével, a családban élő hatéves kor alatti gyermekeket érintve a gyermek törvényes képviselőjével kötött írásos megállapodás alapján. A szakmai munka tartalma a gyermek életkorához, egészségi állapotához igazodó gondozás-nevelés, felügyelet.

2018. évben összesen 1.873,5 órában 521 alkalommal, alkalmanként átlag 4 órában látták el feladataikat a kisgyermeknevelő munkatársak

#### Biztos Kezdet Gyerekház (JEB székhelyén)

A Gyerekház feladata olyan gyerek-és családbarát szolgáltatási környezet kialakítása, amely a szülők partneri bevonása és aktív részvétele mellett koragyermekkorban egyenlő esélyt biztosít a veleszületett képességek kibontakozásához. A Gyerekházat felkereső családoknak bemutatásra kerül az intézmény működési rendje, a nyújtott szolgáltatások. A szülővel való bizalmi kapcsolat kiépítése lehetőséget ad arra, hogy információkat kapjunk a gyermek családi háttéréről, egészségügyi állapotáról, a nevelési nehézségekről.

A szabad játéktevékenység során megfigyelésre kerül a gyermek viselkedése, fejlettségi szintje, valamint a szülő gyermek kapcsolat. A dokumentációs rendszerbe ezek rögzítésre kerülnek.

A gyermekek egészséges fejlődése érdekében a Gyerekház munkatársai igyekeznek közvetíteni a szülők felé a rendszeres napirend, egészséges életmód (pihenés, alvás és ébrenlét ritmusa, szabadlevegőn mozgás, napfény, öltöztetés, személyi higiénia, lelki egészségvédelem), fontosságát, valamint a Gyerekház lehetőséget biztosít a gyermekek testsúlymérésére, fürdetésére, ruhaneműik mosására, körömvágásra is.

A felismert hiányosságok és a gyermekek fejlettségi szintjéhez tudatosan igazítva került kialakításra a Gyerekház heti és havi programterve, a gyermekek testi és szellemi fejlődésének minden szegmensét érintve a mindennapi foglalkozások során. Minden hétnek előre megtervezett menet szerint zajlik, biztosítva a rendszerességet és a kiszámíthatóságot. A Gyerekház napirendjének kialakításakor fontos szempont a bekapcsolódási lehetőség folyamatossága az újonnan érkezők részére.

Az egészséges étrend a szervezet hatékony működéséhez és gyermekek növekedéséhez szükséges tápanyagokat tartalmazza. Az a gyerek, aki a létfontosságú tápanyagokat kellő mennyiségben tartalmazó, egészséges ételeket fogyaszt, várhatóan megfelelő ütemben fog növekedni és fejlődni, és gyorsabban kiheveri a gyermekkor számos kisebb betegségét.

A Gyerekház minden nap változatos és egészséges tízórait biztosít az oda járó gyerekek számára, Fokozott a figyelem az egészséges és változatos táplálkozásra, összehangolva a családok egyéni étkezési szokásait, a dietetikus javaslatát és a bölcsődés korosztályra vonatkozó étkezési szabályokat. A Gyerekház munkatársai gyakorlati tanácsokkal látták el a szoptatós anyukákat, és segítették őket a hozzátáplálás folyamatában.

A tízórai elkészítése a szülőkkel együtt történik ezáltal megismertette a különböző háztartási praktikákat és recepteket.

A Gyerekházban az éves megjelenések száma 2018. évben összesen 2832. A Gyerekházat rendszeresen igénybevevő gyermekek száma: átlag 14 fő, ebből Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma átlag 6 fő.

Az igénybevevő családok nagy része nehéz anyagi körülmények között él, alacsony jövedelemmel és nem megfelelő lakáskörülményekkel rendelkezik.

A kora gyermekkori fejlődési elmaradások felismerésén túl a Gyerekház alapvető feladatának tekinti, hogy azonnal helyben, a szülőkkel együttműködve biztosítja a szükséges segítséget. Az előző évi pályázati forrásból finanszírozott korai fejlesztő program legsikeresebb eleme 2018. évben is folytatásra került. A gyógypedagógus mozgásterapeuta folyamatosan, 40 alkalommal, 29 esetben végzett szűrést és készítette el, majd korrigálta a gyermekek egyéni fejlesztési tervét.

A Gyerekházban 2018. évben 61 alkalommal tartottak a szakemberek szülői fórumokat, beszélgető köröket és 40 alkalommal vettek részt a szülők védőnői tanácsadáson.

2018. évben 89 alkalommal került sor közösségi programra, melyek elsődleges célja, hogy a közösségi élmény során erősödjön a szolidaritás, a másság elfogadása és barátságok szülessenek.

A Gyerekház működésének fontos pillérei a közösségi rendezvények, ezek a mindennapokban a születésnapok, jeles ünnepek megtartását jelentik, a nagyobb szabású rendezvények esetében pedig alkalmat teremt arra, hogy a Gyerekházba nem járó, azt még nem ismerő helyi családok is megszólításra kerüljenek (pl.: Gyereknapi; Varázslatos karácsony). Az egy hetes családi üdültesen, Magyararkúton, 8 rendszeres Gyerekház látogató család 13 gyerekkel vett részt. A Gyerekház munkatársai délelőttönként szervezett kirándulásokkal (kilátóhoz, Irma forráshoz, Verőcére a Duna parthoz) tették színesebbé az ott tartózkodást. Az üdülő ősfás bekerített kertjében szabadtéri játékokat használhattak, pancsolhattak. A gyermekek számára színvonalas papírszínházi előadás jelentett irodalmi élményt. A közös szabadtéri sütögetés során elkészített ételek elfogyasztására az esti beszélgetések alkalmával került sor.

Az 1 hetes tábor kiváló lehetőség a szülőkkel történő mélyebb kommunikáció, megismerés eléréséhez, mely a társadalmi integrációt, a szülői szerepek kialakítását támogatja és a korai iskolaelhagyást előzi meg.

### **3.2.2. Átmeneti Gondozás**

2018. január 01-től megkezdte működését a JSzSzGyK-n belül a Családok Átmeneti Otthona, melyhez a Gyermek Átmeneti Otthonából áthelyezésre került a négy darab, eddig krizislakásként működő telephelyek, mint külső férőhely, illetve a Készenléti Szolgálat működtetése. Ennek eredményeképp az intézmény struktúrája is megváltozott; megalakult az Átmeneti gondozás szakmai egység.

A kerületi átmeneti gondozás célja, hogy szervesen illeszkedve a kerület szociális és gyermekvédelmi rendszerébe, segítséget nyújtson, s fogadja az életvezetési problémák, vagy más szociális és családi krízis miatt átmenetileg otthontalanná vált, hátrányos helyzetű józsefvárosi családokat és gyermekeiket, továbbá befogadja a védelmet kereső egyedülálló szülőket, várandós és bántalmazott, anyákat és gyermekeiket, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.

Az Átmeneti Gondozás szakmai egység feladatai:

A Gyermek Átmeneti Otthonának (továbbiakban: Otthon) működési területe Budapest Főváros VIII. kerület közigazgatási területe, valamint Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján egy férőhely, Budapest Főváros VI. Kerület Terézváros Önkormányzatával, továbbá Budapest Főváros II.

Kerületi Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján egy-egy férőhely biztosított a megjelölt kerületek rászoruló gyermekei részére.

Gyermekek átmeneti gondozása családok átmeneti otthonában a VIII. kerület egész területére kiterjedően

A feladatok integrált, többcélú intézményben történő ellátása a hatékonyabb működést, az erőforrások célszerűbb kihasználását, a gyorsabb információcserét szolgálja.

Az átmeneti gondozás formái – a Gyermekek Átmeneti Otthona és a Családok Átmeneti Otthona – között közvetlen információcsere valósul meg, ami lehetővé teszi a gyermek és a családok számára leginkább megfelelő ellátási forma kiválasztását.

Prevenációs programok szervezése, klubtevékenységek, szabadidős programok bonyolítása mind a Gyermekek Átmeneti Otthona, mind a Családok Átmeneti Otthona profiljának megfelelően történik. Az egységek munkatársai gyakran az együttes megvalósításban, közösen szervezett programokkal segítik egymás munkáját.

#### Családok Átmeneti Otthona

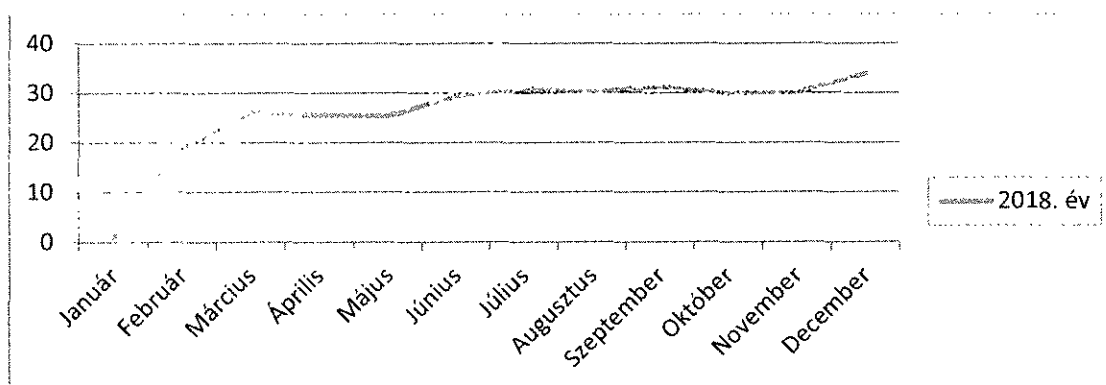
A 2018. január 1. napjától működését megkezdő saját fenntartású Családok Átmeneti Otthonában a családok elhelyezését hét lakószoba, egy közösségi helyiség a szabadidő eltöltéséhez, egy közös konyha, lakószobánként külön fürdőszoba, két szobánként egy közös konyha, egy mosókonyha, valamint mellékhelyiségek szolgálják.

#### **Gondozási napok, kihasználtság a 2018. évben:**

Hónapok	Gondozási napok
Január	32
Február	529
Március	811
Április	769
Május	789
Június	880
Július	942
Augusztus	940
Szeptember	937
Október	933
November	904
December	1051
<b>Összesen:</b>	<b>9517</b>

A 2018. január 01-jétől – 2018. december 31-ig terjedő időszakban, az átlag kihasználtsága a Családok Átmeneti Otthonának Koszorú és Kisfaludy utcai telephelyek vonatkozásában 26 fő volt.

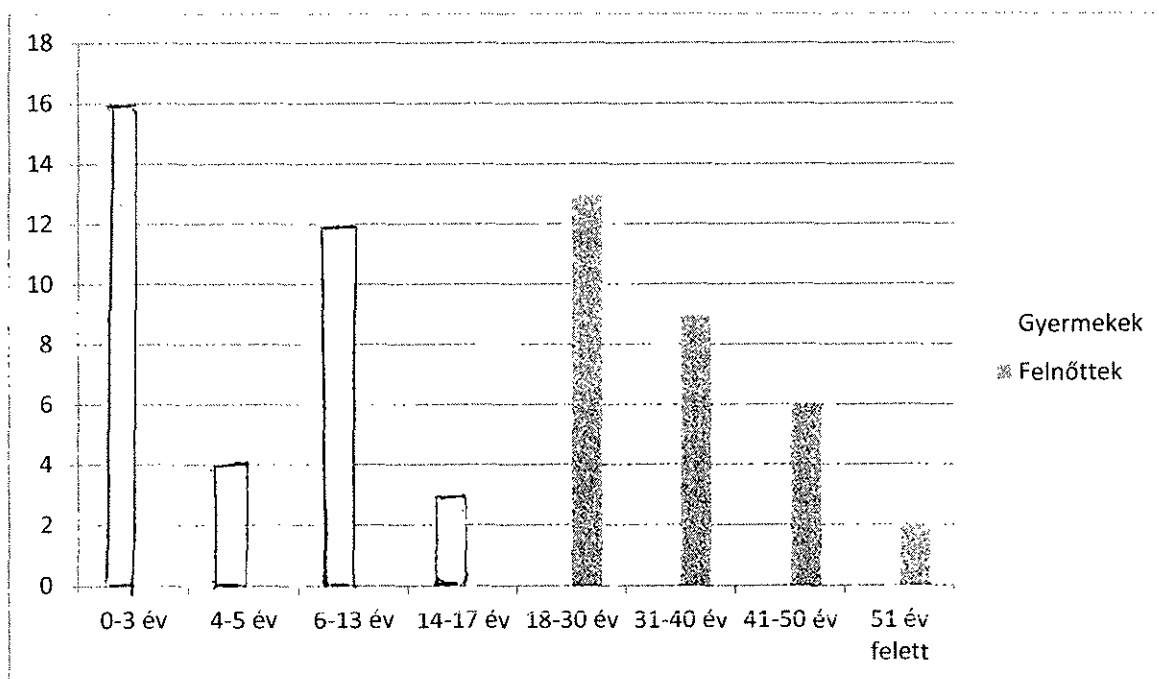
## Gondozásba vett családok számának alakulása



A külső férőhelyekre december 16-án költözött ki két család: 3 felnőtt 5 gyermekkel, a harmadik lakásba nem költözött ki család az otthonból, mivel a berendezések kialakítása és pótlása során a lakásban a fűtőberendezés hibás működése volt észlelhető. Megállapításra került, hogy a gázkonvektort cserélni kell, mert annak üzemeltetése jelen állapotában életveszélyes.

2018. december 31-ig összesen 19 családból, 30 felnőttet és 35 gyermek került ellátásra (65 fő) mely felnőttből 19 nő, 11 férfi és gyermek 18 lány és 17 fiú a nemek megoszlása szerint.

A gondozásba vett családok demográfiai megoszlása szerint 2018-ban a 19 családból, 30 felnőttet és 35 gyermek került ellátásra (65 fő) mely felnőttből 19 nő, 11 férfi és gyermek 18 lány és 17 fiú a nemek megoszlása szerint.



2018-ban nem került sor gyermekvédelmi szakellátásba kerülésre, vagy annak javasolására egy ellátott esetében sem. Az ellátottak közül 1 család 1 gyermeke van védelembe véve, illetve a gondozási folyamat során, esetkonferencián történt védelembe vételi javaslat egy család esetében.

### Gyermekek Átmeneti Otthona

A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését

*JW*

elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni. A gyermekek átmeneti otthona szolgáltatás az ideiglenes jelleggel nehéz helyzetbe került családok gyermekeinek átmeneti gondozását vállalja fel - melynek során az otthonba került 0-18 éves korú gyermekek részére teljes körű ellátást, az anyagi lehetőségekhez mérten a kulturálódást, játékot, a szabadidő hasznos eltöltését is biztosítja.

Az ellátás részeként a gondozott gyermekek számára biztosításra kerül a jogszabályban foglaltaknak megfelelően naponta az életkoruknak megfelelő legalább ötszöri - legalább egy alkalommal meleg - az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkezés, szükség esetén az évszaknak megfelelő ruházat, a mindennapos tisztálkodáshoz szükséges dolgok, a tanuláshoz szükséges tanszerek és egyéb iskolai felszerelések. A gondozott gyermekek részére - amennyiben rendelkezik diákigazolvánnyal - biztosított a közlekedéshez szükséges bérlet, a személyes és telefonos kapcsolattartás lehetősége a szülőkkel, továbbá a gyermekek a jogszabályban meghatározott mértékben havonta zsebpénzt kapnak.

A bekerülést kiváltó okok egyéni és sajátosak, a gyermekek beköltözését követően ennek megfelelően egyénre/családra szabottan külön foglalkoznak az egyes esetekkel. Elsődleges feladat a gondozás megkezdésekor a gyermekek biztonságos elhelyezése, valamint a jogszabályban meghatározott teljes körű ellátás biztosítása, majd a gyermekek családjukba történő hazagondozása. A célcsoport a kerületben élő, valamint az ellátási szerződéses kerületekben különböző szociális, egészségügyi és mentális problémák miatt átmenetileg krízis helyzetbe került családok és gyermekeik.

Az Otthon munkatársainak legfőbb eszközei a klasszikus szociális munka alapján a családlátogatás, a szülőkkel való személyes - lehetőség szerint heti többszöri - konzultáció és egyéni beszélgetés. Az intézmény pszichológusa heti két alkalommal, fejlesztőpedagógusa heti egy alkalommal tartózkodik az Otthonban, de esetenként a gyermekek fejlesztése a JSzSzGyK-CsGyK Köris utcai telephelyén valósul meg. Adott a lehetőség a családterápiát vállalóknak arra, hogy képzett szakemberek segítségével próbálják meg problémáikat feltárni, azokkal megküzdni.

Az otthonba bekerült gyermekek nagy része továbbra is az intézmény Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai egységeinek kezdeményezésére kerül gondozásba, de önként is kereste fel már szülő a Gyermekotthont, hogy a segítséget kérjen, illetve az utóbbi években gyámhivatalok, nevelési-oktatási intézmények, átmeneti gondozást végző otthonok is irányítottak családokat az Otthonba.

2018. évben:

- 19 gyermek esetében a józsefvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ,
- 5 gyermek esetében a józsefvárosi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- 3 esetben az V. kerületi CSGYK,
- 5 gyermek esetében a II. kerületi CSGYK,
- 1-1 esetben a VI. ill. a IX. kerületi CSGYSZ,
- 2 esetben szülő,
- 2 esetben átmeneti gondozást végző intézmények: anyaotthon és családok átmeneti otthona kezdeményezték gyermekek felvételét az otthonba.

2018-ban ellátási szerződés alapján gondozásba vett gyermekek összesen 683 gondozási napot töltöttek az Otthonban az alábbiak szerint:

V. kerületből 3 gyermek 497 gondozási nap,

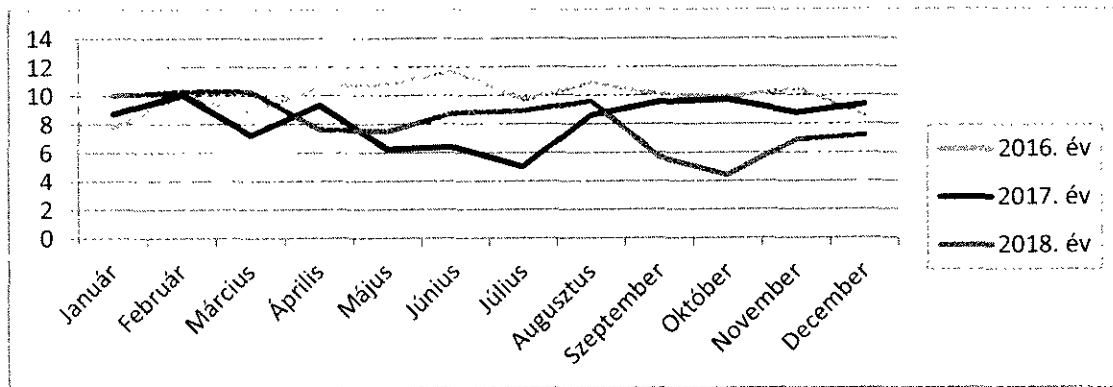
II. kerületből 1 gyermek 153 gondozási nap,

VI. kerületből 5 gyermek 33 gondozási nap.

### Gondozási napok száma 2018. évben

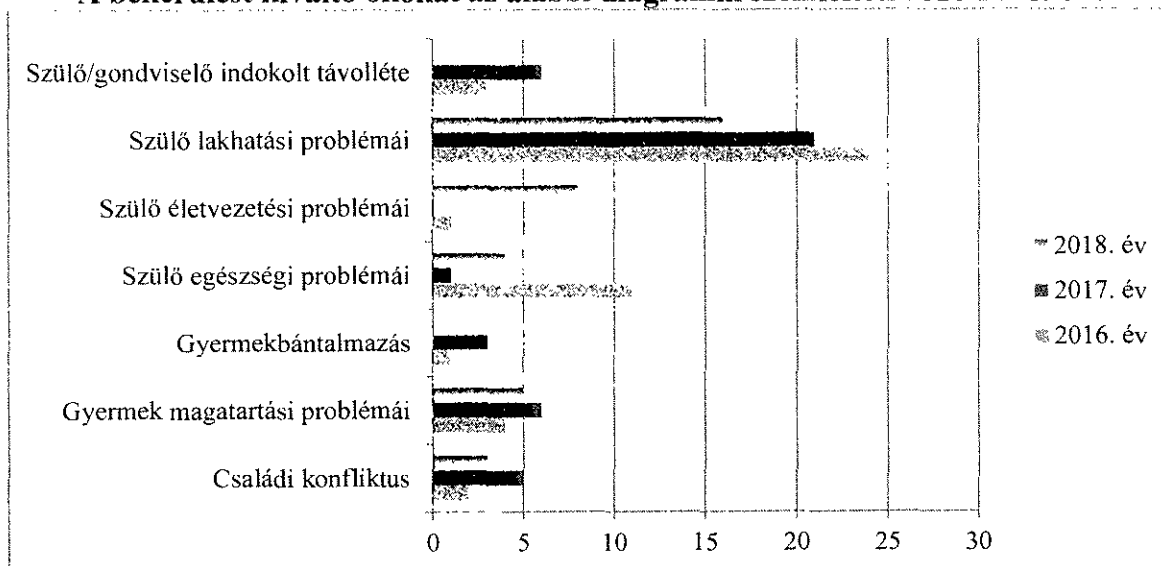
Hónapok	Gondozási napok
Január	310
Február	291
Március	321
Április	228
Május	235
Június	264
Július	278
Augusztus	300
Szeptember	171
Október	137
November	208
December	224
<b>Összesen:</b>	<b>2967</b>

### Gondozásba vett gyermekek számának alakulása 2016-2018. évben



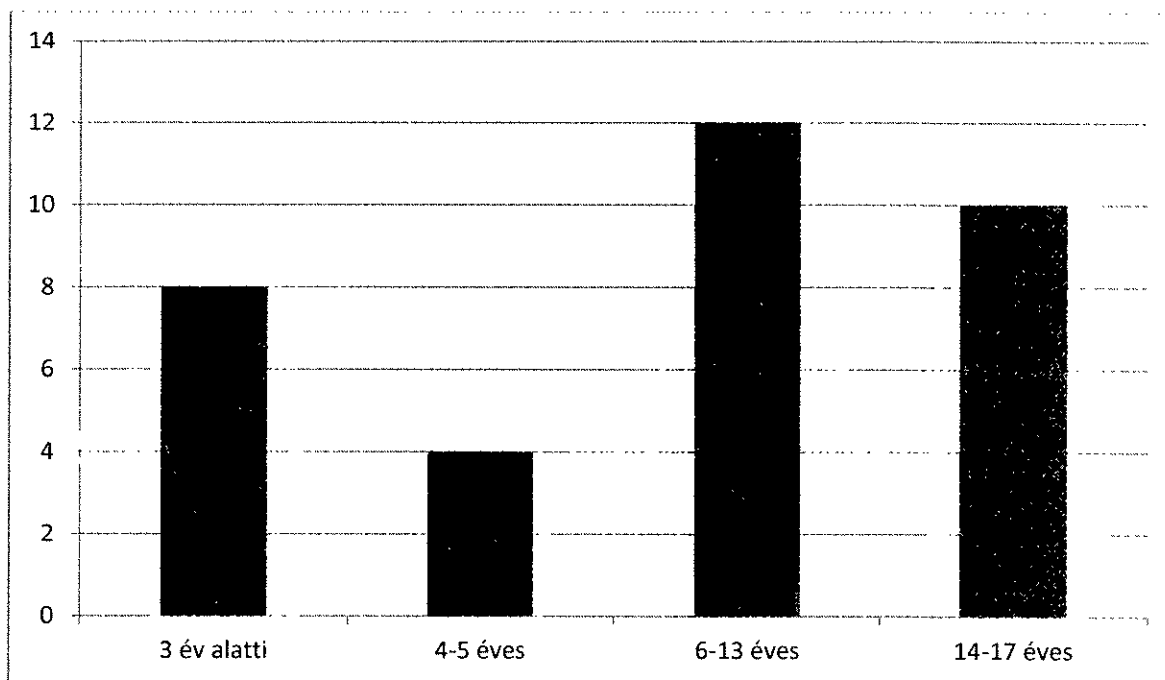
A 2018-ban a gondozási napok száma összesen 2967 volt, mely 12 hónapra vetítve 8 fő ellátott gyermek átlaglétszámot jelent, mely megegyezik a 2017-es esztendő adatával. A gondozottak létszáma csökkent (38 fő) az előző évekhez képest (2017-ben 44 fő, 2016-ban 46 fő).

### A bekerülést kiváltó okokat az alábbi diagramm szemlélteti 2016-2018. évben



Az elhelyezést kiváltó okok közül 2018-ban továbbra is magasan a megoldatlan lakhatási körülmények, vagy a hajléktalanná válás volt a vezető probléma: 16 esetben emiatt került a gyermek a gondozásba. Ezt követte 8 esetben a törvényes képviselő életvezetési problémái miatti bekerülés; a gyermek magatartás problémái 5 esetben adtak okot gondozásra. A szülő egészségi problémája miatt 2 családból összesen 4 gyermeket gondoztunk, a gyermek egészségi problémája 2 esetben adott okot az átmeneti gondozás igénybevételére. Családi konfliktus miatt 2 család 3 gyermeke került be idén az Otthonba. Ebben az évben – az elmúlt évek tapasztalataival szemben – nem volt bántalmazás okán intézménybe elhelyezett gyermek.

Az ellátottak aránya nemi megoszlás szerint: 17 fiú és 19 lány, ebből 1 fiú és 2 lány gyermek kétszer is volt az Otthon lakója.



A gondozott gyermekek demográfiai adatai alapján megállapítható, hogy 2018-ban jelentősen megemelkedett a 3 év alatti ellátottak száma, de legnagyobb számban továbbra is a kisiskolás korosztály részesült gondozásban.

2018-ban a 38 gondozott gyermek közül heten kerültek gyermekvédelmi szakellátásba – ebből a hétből négyen egy családból való testvérek, így összesen négy családból történt kiemelés.

Tizenegy gyermek került úgy az Otthonba, hogy már védelembe vétel hatálya alatt állt, közülük négy gyermek esetében írta elő kötelezően a gyámhivatal a szülő/gyermek számára az átmeneti gondozás igénybevételét. A gondozott gyermekek közül a hazagondozásukat követően ketten fél éven belül visszakerültek az Otthonba.

A köznevelési intézmények visszajelzései is pozitívak az otthonban elhelyezett gyermekek tanulmányai, magatartása, higiénés állapota, iskolába időben történő megérkezése, felkészültsége stb. tekintetében a bekerülést követően.

### **3.3 Lakhatási problémák megoldásában történő közreműködés**

Lélek Program családok közösségi szállás

Az Önkormányzat önként vállalt feladatként, alaptevékenysége keretében fenntartja a 2011. évben indított Józsefvárosi Lakhatási, Életviteli, Lelki-segítségnyújtási, Egzisztencia-teremtési Közösségi Programot (LÉLEK-Program), melynek célja a Józsefvárosban hajléktalanná vált személyek komplex rehabilitációja, a hajléktalanságból kivezető út

megteremtése, a lakhatási lehetőség fokozatos biztosítása, a hajléktalanok számára visszailleszkedés a munka világába.

A feladatellátás 2013. október 01. napjától kibővítésre került oly módon, hogy a Program célcsoportja kibővült a Józsefvárosban élő gazdaságilag önálló, a gyermek nevelésére alkalmas és rajtuk kívül álló okból lakhatási krízishelyzetben lévő családokkal. A családok a Szerdahelyi utcai épületben kapnak elhelyezést legfeljebb 1 évig, mely szükség esetén maximum 6 hónappal meghosszabbítható. A Programban részt vevőknek a Programból történő kivezetése érdekében önkormányzati bérlakások kerültek felújításra az Önkormányzat saját forrásából, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásából.

A LÉLEK Programban 2018-ban 9 család vett részt, 13 szülő és 20 gyermek. 2018. évben a lakhatási problémákkal küzdő családok még mindig nagyobb számban képviseltetik magukat az egyéni jelentkezőkkel szemben.

#### **4. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMTHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA**

Felügyeleti szervek által a 2018. évben szakmai ellenőrzés nem történt.

#### **5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA**

1) Jelzőrendszer hatékonyabb működése

- Észlelés – időbeliség, a probléma felismerése, fontos felismerni, hogy milyen következményekkel jár a jelzés elmaradása, a jelzőrendszeri tagnak nem feladata a háttér feltérképezése, gyanú esetén is meg kell tenni a jelzést
- Jelzőrendszeri tagok és a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatók közötti megfelelő kommunikáció, konzultáció, együttműködés, team-munka
- Egyéni felelősségvállalás, szakmai felelősség erősítése
- Informális (nem hivatalos) és formális (szabályos) kapcsolatok határterületeinek betartása
- Kompetenciahatárok betartása (sem az észlelőnek sem a gyámhatóságnak nem feladata a nyomozás)
- Ismerethiány megszüntetése (jelzőrendszeri tanácsadó) közös szakmai nyelv

Még több számú szakmai megbeszélésen, intézménylátogatáson a fentiekben felsoroltak figyelembe vételével kívánjuk erősíteni a kerületi jelzőrendszeri tagok munkáját.

2) JSzSzGyK - Család- és Gyermekjóléti Szolgálat célkitűzései

A 2019-es évben a jelzőrendszeri tagokkal kialakított jó formális és informális kapcsolatok erősítése a jelzőrendszer hatékonyságának további növelése. A nehezen vagy egyáltalán nem bevonható tagok bevonása.

A Szolgálathoz forduló családok esetében az egyik leggyakoribb a lakhatási probléma, melyek megoldása nem minden esetben egyszerű, tekintettel arra, hogy az átmeneti gondozás, mint lehetőség országos szinten olyan telítettségű, hogy minden ilyen intézmény várólistával rendelkezik. A kerületünkben működő Családok Átmeneti Otthona egy rendkívül jó lehetőség, sok család problémáját oldotta és oldja is meg jelenleg.



Célszerű lenne a Családok Átmeneti Otthona maximális kihasználtsága érdekében a külső férőhelyek – jogszabály által megengedett – bővítése a jelenlegi 12 főről 20 före.

### 3) JSzSzGyK – Család- és Gyermekjóléti Központ célkitűzései

Felzárkóztató magántanulói klub újraindítása. 2011-2013 között TÁMOP 5.2.5/A 10/1 „Képet adunk, képességet fejlesztünk” című pályázatunk keretében a 2011/12-es tanévben, majd a sikeres lebonyolítás eredményeként 2012/13-as tanévben is Felzárkóztató magántanulói klub működött az iskolai problémákkal küzdő magántanuló gyermekek számára pályázati finanszírozásban. Segítséget egyéni foglalkozás keretében az iskolai tananyag elsajátításában kaptak a gyermekek, emellett csoportos foglalkozásokon való részvételre is volt lehetőségük. A foglalkozások legfőbb célkitűzése a személyiségfejlődés elősegítése, szórakozás, játék biztosítása, érzelmi élet fejlesztése, társas kapcsolatok kialakítása, közösségformálás, deviáns jelenségek megelőzése, tanácsadás volt. 15 magántanuló programba vonása történt akkor meg, közülük 10 fő vitte végig a programot, akikkel heti 2 alkalommal, 6 órában foglalkoztak a kollégák, a csoportfoglalkozások (heti 1 alkalom, 3 óra) átlagos látogatottsági száma 4 fő volt. Július-augusztus hónapban 10 gyermek pótvizsgára való felkészítésében működtek közre a kollégák. (Jelenleg éves szinten megközelítőleg 30-40 gyermek érintett.)

### Prevenációs programok

A 2018-ban programokon résztvevők visszajelzései alapján a színvonal megtartása mellett változatos programok biztosítása az ügyfelek számára.

### 4) JSzSzGyK – Átmeneti Gondozás célkitűzései

Szülőcsoport működtetése - A Családok Átmeneti Otthonában már második szakaszban fut a szülőcsoport, ahol a szülők nagy lelkesedéssel vesznek részt az üléseken. Már az első szakasz lezárását követően több szülő is érdeklődött, hogy lesz-e folytatása és a jelenleg is futó második csoportülés is nagy sikerrel zajlik - várják, s a legtöbben élvezettel mesélik, hogy milyen jó volt az előző ülés. A lakók elmondása szerint: gyakorlatias, hasznos rengeteg új információval, tanáccsal a szülők részére –mentálhigiénés segítségnyújtás, önfejlesztés és önismereti módszerekkel, gyermeknevelési problémák feltárása, azok megoldása, sorstársi közösségfejlesztés és együttműködések ösztönzése, a szülők igényeire alakítva.

Fejlesztőpedagógus - fejlesztőpedagógus foglalkoztatása kiemelten a hétfélig napokon.

A fejlesztőpedagógusok a bentlakó gyermekeknek a későbbi tanulási problémák kialakulásának megelőzésében, a tanulási nehézségekkel, részképesség zavarokkal küzdő gyermekek problémáinak feltárásában, azok fejlesztésében tudnának nagy segítséget nyújtani a gondozásban lévő gyermekeknek.

Gyermekpszichiátriai konzulens - a megnövekedett esetszámú, pszichiátriai betegséggel küzdő gyermekek átmeneti gondozása során jelentős segítséget jelentene – mind az érintett gyermek, mind a munkatársak számára – egy gyermekpszichiátriai konzultáns tanácsadása, szükség szerinti jelenléte az Otthonban. A szakember munkájára nem heti vagy havi rendszerességgel lenne igény, hanem eseti jelleggel: amikor egyidejűleg 3-4 pszichésen erősen terhelt gyermek gondozása történik. A kórházi gyermekpszichiátriai vizsgálat, kontroll nem elegendő, mert pl. ambuláns vizsgálatra időpont 2-3 hónap elteltével kapható; a kontroll vizsgálatok kimerülnek egy 7 perces beszélgetésben; az osztályos vizsgálatok –még az öngyilkossági gondolat, falcolás esetében is– sokszor szociális és nevelési hiányosságokat neveznek meg a tünet háttéréként, mellyel munkatársaink tisztában vannak és a szociálpedagógia és pszichológia eszközeivel segítenek is, azonban e mellé szükséges lenne az orvosi, pszichiátriai vonal képviselője.

Gondviselők mentálhigiénés segítése - a szakmai csoport által támogatott szolgáltatás bevezetése azért lenne szükséges, mert a pszichológus heti 10 órát tölt az Otthonban, mely

teltház vagy súlyosan traumatizált gyermekek esetén is kevés, emellett sem szakmailag-etikailag, sem időben nem fér bele a szülők, gondviselők pszichés támogatása. Ez pedig nélkülözhetetlen az eredményes gondozás és sikeres hazagondozás érdekében, hiszen az átmenetileg családból való kikerülést nem csak a gyermek, a hozzátartozók is megszenvedik, számos új nehézség alakul/derül ki a gondozás alatt, mellyel abban az időben, míg a család a látókörben van, intenzíven lehet dolgozni. Ebbe a folyamatba tudna hatékonyan besegíteni egy mentálhigiénés szakember heti egy délutáni jelenlétével az Otthonban.

Állat asszisztált terápia/pszichodráma - néhány évvel ezelőtt nagy sikernek örvendett a gyerekek körében a kutyaterápiás foglalkozás, melyet szeretnénk a 2019-es évben ismét megvalósítani a gyermekotthonban, annak pozitív hatásai miatt: a terápiás állatok segítik a felelősségvállalás, empátia kialakulását, szociális kapcsolatok kiépítését. A terápiának különösen eredményes hatása van a figyelemzavaros gyerekek működésére, figyelemmel arra, hogy az ellátottak között egyre több a koncentrációs nehézséggel küzdő, de nem feltétlenül ADHD-val diagnosztizált gyermek. Egy terapeuta szerint „a kutya segíthet abban is, hogy a gyerekek megtanulják társas helyzetüket jobban kezelni, például ha valamit nem akarnak, akkor dühroham helyett inkább szóljanak, vagy ne sikítsanak bele a másik fülébe, ha éppen játszani akarnak valakivel. A legtöbb szociális helyzet lemodellezhető a kutyák segítségével.”

#### 5) Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék célkitűzései

Bölcsődei telephelyek további fejlesztései, korszerűsítése, a Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék munkatársai részére továbbképzések szervezése, a továbbtanulás támogatása.

#### Biztos Kezdet Gyerekház program továbbfejlesztése

A korábban elindult programok folytatása:

a Digitális Honfoglalás projekt folytatása, az eddigi kutatások eredményeinek feldolgozása, a jövő generációja digitális eszközhasználatának megfigyelése, evvel kapcsolatos javaslatok megfogalmazása a szülők részére az információ átadása,

a kora gyermekkori irodalmi és esztétikai nevelés program akkreditálása és országos szintű ismeretterjesztése, mely a gyermek beszédfejlődésében a szókincs alakulásában játszik meghatározó szerepet, iránymutatás kidolgozása a szülők részére.

## **6. GYERMEKKORÚ ÉS FIATALKORÚ BÜNELKÖVETÉSEK, MEGELŐZÉS**

A kerületi bűnmegelőzési program

A korábbi évekhez hasonlóan 2018-ban is kiemelt feladatként kezelte a Budapesti Rendőr-főkapitányság VIII. kerületi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) az oktatási intézményekkel való kapcsolattartást, szoros együttműködés kialakítását. Ennek érdekében a kerületi általános iskolákban a területileg illetékes körzeti megbízott tart oktatást az Iskola rendőre program keretein belül, valamint közlekedés biztonsági előadások alkalmával. Az kerületi általános iskolák mind közbiztonsági mind közlekedésbiztonsági, mind büntügyi szempontból veszélyeztetettek, ezért fokozott figyelemmel kísérik az iskolákból, szülőktől, intézményvezetőktől kapott jelzéseket, bejelentéseket. Az óvodás korú gyermekek részére folyamatosan tart a Rendőrkapitányság előadásokat, melyek leginkább a biztonságos közlekedésről és az idegen személyekkel történő kommunikációról szól.

2018-ban a Rendőrkapitányságon rendszeres nyílt napok megszervezésére került sor, melynek alkalmával az óvodás és általános iskolás gyermekek ismerkedhettek a kapitányság épületével, felépítésével, valamint megtekinthették a térfigyelő központot, beöltözhatték a rendőrségnél rendszeresített védőfelszerelésbe és beülhettek egy szolgálati gépjárműbe. A korábbi évekhez képest a nyílt napok programjai színesedtek, interaktív programmal

bővültek. A nyílt nap új tematikája 2018. év során került kidolgozásra, majd 2018 decemberében állt össze két tanórát kitöltő figyelemfelkeltő, interaktív „kincskereső” játékká, mely immár rendőrség munkájának bemutatásán túl bűnmegelőzéssel kapcsolatos témaköröket is magában foglal.

A „Bűnmegelőzés és Áldozatsegítés Budapesten, Józsefvárosi Modellprogrammal” című projekt 2013 tavasza óta működik, célja, hogy egyfajta védőhálót képezzen az áldozattá válás elkerülése, a potenciális áldozatok védelme, és az áldozatok segítése érdekében, illetve hatékonyabbá tegye az áldozatokkal kapcsolatba kerülő szervezetek munkáját. A gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, az oktató- és nevelő intézményeknek, civil szervezeteknek, a helyi koordináció megteremtésében az önkormányzatoknak és a rendőrségnek. A program összeköttetést biztosít a rendőrség, a kormányhivatalok, az önkormányzatok és a civil szervezetek között, ennek köszönhetően az áldozat bármelyik szervezetnél kér segítséget, teljes körű támogatást kap. A kerületben kiemelten fontos a legkiszolgáltatottabb korosztályok, az idősek és gyermekek védelme – hiszen ők vannak leginkább kitéve az áldozattá válás veszélyeinek.

A program az alábbi prioritás szerint határozza meg a bűnmegelőzés főbb beavatkozási területeit:

- a gyermek- és fiatalkorú bűnözés megelőzése,
- prevenciós tevékenység végzése;
- a potenciális gyermek-, illetve fiatalkorú áldozatok körében;
- a települések biztonságának fokozása;
- az áldozattá válás megelőzése, a bűncselekmények áldozatainak segítése és védelme;
- a családon belüli erőszak megelőzése;
- a bűnisméltés megelőzése.

Józsefvárosban működik legrégebben az általános iskolás gyermekeket célzó D.A.D.A. oktatás, mely 1992 óta folyamatosan a kerület bűnmegelőzési palettáján szerepel, így elmondható, hogy a programon immár több generáció is felnőtt. 2018 januárjában a kerületi kapitányság D.A.D.A. együttműködési megállapodást kötött a Németh László Általános Iskolával. A rendőrségi bűnmegelőzési programot a tanárok, diákok és szülők is pozitívan fogadták, melyben meghatározott tematika szerint rendszeres bűnmegelőzési óra megtartására kerül sor a harmadik-negyedik valamint a hatodik-hetedik osztályok számára.

Ezer Lámpás Éjszakája Alapítvánnyal közös programunk 2018 áprilisában indult, a csellengés megelőzése érdekében közös foglalkozást tartunk a kerületi iskolákban.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság VIII. kerületi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) Bűnügyi Osztálya, és a Közrendvédelmi Osztály állománya kiemelt figyelmet fordított a 2018. évben is a gyermekek és fiatalok ellen, valamint az általuk elkövetett bűncselekmények gyors észlelésére, orvoslására.

A Rendőrkapitányságon az iskolai bűnmegelőzési tanácsadó 2013 óta végzi munkáját. A tanácsadó rendszeresen tartott előadást a kerületi közép és általános iskolákban. Az előadások témái változatosak, a korosztályt érintő problémákra helyezik a hangsúlyt, különös tekintettel az internet, illetve a kábítószer veszélyeire.

A BRFK Bűnmegelőzési Osztálya által összeállított, a pedagógusokat és a szülőket célzó előadássorozat a kerület összes általános iskolájában bemutatásra került, igen nagy sikert aratott.

A Rendőrkapitányságon 2018-ban is működött „A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt

partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” program, melynek célja, hogy a 12-18 éves gyermeket nevelő szülők lehetőséget kapjanak a kapcsolatfelvétellel egy olyan személlyel, aki kellő ismerettel rendelkezik a kábítószer-bűnözéssel, kábítószer- és pszichoaktív szerek használatával kapcsolatosan felvilágosítást tud nyújtani. A programot a Rendőrkapitányság munkatársai eljuttatták a kerület összes érintett iskolájába, intézményvezetőkhez, osztályfőnökökhöz, pedagógusokhoz és szülőkhöz. A program keretében a drog-prevenációs összekötő tiszt fogadóórát és telefonos ügyeletet tart, valamint elektronikus úton is elérhető. Az elérhetőségei és az időpontok rendszeresen megjelennek a Józsefvárosi újságban.

A Rendőrkapitányság részt vesz a Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

A vizsgált időszakban a Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (továbbiakban: JKEF) havonta tartott plenáris ülést, melyen kapitányságunk minden alkalommal részt vett.

Bűnügyi területen megállapítható, hogy a Rendőrkapitányság és a társszervek (Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ, Gyámügyi Osztály, Fővárosi Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat) között a tavalyi évben is jó volt az együttműködés. Szükség esetén a kapcsolattartás napi szintű a fenti szervekkel, közös megbeszélések, konzultációk összehívásával segítve egymás munkáját. A Budapesten egyedülállóként működő Józsefvárosi Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszer (JÁSZER) modell-programjához 2013. évben a BRFK rendőrkapitányságai közül elsőként csatlakozott a kerületi Rendőrkapitányság, a szoros együttműködés 2019. évben is folytatódik.

A gyermek és fiatalkori bűnözés megelőzésének legfontosabb módszere az integráció, a hátrányos helyzetű fiatalok támogatása, a gyermekek erkölcsi fejlődésének elősegítése.

A bűnelkövetés felé sodródás és az áldozattá váló fiatalok számának csökkentése érdekében a gyermekvédelmi jelzőrendszer szakmai hatékonyságának növelésére van szükség, annak érdekében, hogy a gyermekek szükség esetén minél előbb a gyermekvédelmi szakellátás látókörébe kerülhessenek.

#### Gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

2018-ban a „NETZSARU” adatbázis adatai alapján:

- gyermekkorú bűnelkövetők száma: 2
- fiatalkorú bűnelkövetők száma: 73

A fiatalkorúak által elkövetett kiemelt bűncselekmények közé tartozik a lopás, garázdaság, valamint a kábítószerrel történő visszaélés.

#### Családon belüli erőszak számának alakulása, nők ellen elkövetett bűncselekmények száma

A „NETZSARU” adatbázisa alapján megállapítható, hogy a 2018. január 01. és 2018. december 31-ig terjedő időszakban a Rendőrkapitányság 62 bűncselekményből kifolyólag indított eljárást családon belüli erőszaknak minősülő jogsértésekkel kapcsolatban, melyet 55 esetben nők sérelmére követtek el.

A rendőri intézkedések tapasztalatai, illetve a tárgyi időszakban indult büntetőeljárások adatai alapján a családon belül elkövetett cselekmények jellegzetessége az ismétlődés, de az alkalmi elkövetés is számottevő.

#### Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)

A 2011. évben létrejött Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2014. év elején újjáalakult azzal a fő céllal, hogy megvédje a fiatalokat a drogoktól és a lehető legkevesebb

ember kerüljön kapcsolatba a kábítószerrel. Szakmailag elismert, nemzetközi programokkal dolgozó független civil szervezetek, alapítványok, egészségügyi szakemberek kerültek bevonásra a KEF munkájába. A KEF kábítószer-ellenes stratégiájának egyik alapelve a gyermek- és fiatalok védelme.

A józsefvárosi drogstratégia 3 pillére: prevenció + kezelés + kontroll. Cél a droghasználat elkezdésének és terjedésének csökkentése és a droghasználók valódi egészségügyi ellátásban (szakorvosi kezelés, valamint rehabilitáció és re-integráció) részesítése. Ebben nemcsak a drogellenes nevelésnek és bűnmegelőzésnek, hanem a „kontrollnak”, azaz a droghasználat megszüntetésének és a kábítószer bűnüldözésnek is fontos szerepet kell játszania.

2018. évben is több olyan program valósult meg a KEF kezdeményezésére és szervezésében, mely a gyermek- és fiatalok védelmét tartotta szem előtt:

#### Iskolai szintű prevenciók előadások – "A drogokról másképpen" (Trádió Alapítvány)

A Trádió Alapítvány "A drogokról másképpen" című prevenciók programját több fórumon is bemutatta a szervezet. A pedagógusok részéről jelentős igény merült fel az előadások iránt. Az előadásokon összesen mintegy 750 gyermek vett részt. A komplex bűnmegelőzési, egészségnevelési és egészségfejlesztési előadások a Belső-Pesti Tankerületi Központtal egyeztetett kerületi iskolákban zajlottak.

#### „Életvezetési ismeretek és készségek” képzés

Józsefváros Kábítószer ellenes stratégiája az alkalmazandó primer prevenciók eszközök között nevesíti az „Életvezetési ismeretek és készségek” c. iskolai szintű programot. A program keretében 2018-ban 27 fő pedagógus képzése valósult meg.

#### Drámapedagógiai foglalkozások folytatása alsó tagozatos tanulók részére

A L.E.K.-VÁR programot kizárólag a Fiatalokat, Egészséget, Családot Segítő Közhasznú Egyesület (továbbiakban: F.E.C.S.K.E Egyesület) végzi, mely elsősorban az általános iskola 1-4 osztálya számára készült.

#### Célok:

- önmaguk és társaik megismerése
- a csoportmunka alapjainak elsajátítása
- a mikro- és makrokörnyezetben való eligazodás készségének fejlesztése
- a különféle veszélyhelyzetek felismerése és elkerülése
- az áldozattá válás tényezőinek azonosítása preventív szándékkal
- az önvédelem különböző szintjeinek illetve formáinak megismerése és alkalmazása
- egészséges és biztonságos életmódra nevelés

Az Egyesületnek kiemelt célja, hogy a program a hátrányos helyzetű területeken több olyan intézményben legyen jelen, ahol több száz gyermek számára egy komplex egészségfejlesztő program során az egészséges életmóddal kapcsolatos kompetenciájukat fejlesztik, hangsúlyozva az önismeret fejlesztésének jelentőségét. A program kidolgozása során figyelembe vették a Nemzeti stratégiában megfogalmazott irányelveket, így a holisztikus szemléletmódot érvényesítve az alábbi kompetenciaterületek fejlesztésére fókuszál: az éntudatosság, a felelősségteljes döntéshozatal és felelősségvállalás, verbális és nonverbális agressziómentes kommunikáció, együttműködés.

A F.E.C.S.K.E Egyesület L.E.K.-VÁR (Létezni, Eligazodni, Kommunikálni) életvezetési, bűnmegelőzési és drogrevenziós komplex művészeti programja Józsefvárosban 2016-ban indult el. A Deák Diák Általános Iskolában és a Vajda Péter Ének-zenei Általános és Sportiskolában zajlik, de több iskolából is van érdeklődés a program iránt.

### A Magdolna-negyed Program III. keretében megkezdett alacsonyküszöbű ellátás folytatása, „Ifjúsági tér” kialakítása

F.E.C.S.K.E Egyesület részben a Józsefvárosi Önkormányzat támogatásával 2015-ben elindította TEREK Klub programját és azóta is folyamatosan működteti. Az egyesület a megkereső munka és a TEREK Klub bázisán indította el „Ifjúsági Tér” programját, mely egyben új alapokra helyezte gyermekekkel végzett programját.

Az utcai megkereső munka eszközeire építve rövidtávú célként fogalmazódott meg az ellátási területen fellelhető 12 és 20 éves kor közötti, függőség kialakulásában veszélyeztetett fiatalok felkutatása és a velük való kapcsolatfelvétel. Fontos a célcsoport tagjainak és családjuknak kezdeti és folyamatos bevonása.

Középtávú célként a bizalmi kapcsolat kiépítését határozták meg, amely lehetőséget biztosít a célcsoport számára új minták megismerésére a közösen eltöltött szabadidős programokon keresztül.

A program fő elemei:

- Ifjúsági tér
- Utcai megkereső munka
- Klubfoglalkozások
- Kortárs segítő képzés

A program időtartama: 2018. július 1-től 2018. december 31-ig.

## **7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS**

### ***7.1. Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ és a civil szervezetek közötti együttműködés***

A JSzSzGyK működése során törekszik a lehetőségekhez mérten a legtöbbet nyújtani a hozzájuk forduló ügyfelek részére, ennek érdekében jó kapcsolatot ápol a kerületben működő szervezetekkel, alapítványokkal. Partnerük a Vöröskereszt, az Eranus Alapítvány, akik segítségével tartós élelmiszer vagy tárgyi adományokhoz juttatják a rászoruló gondozásukban lévő családokat. Az Üdvhadsereg 3 alkalommal összesen 100 fő részére biztosított istentisztelettel egybekötött adományozási napot, ahol élelmiszercsomagot és ruhaneműket kaphattak, s természetesen az istentiszteleten a családtagok is jelen voltak.

Jó kapcsolatot alakítottak ki a Szigony Alapítvánnyal, a Moravcsik Alapítvánnyal, akik a pszichiátriai betegek nappali és közösségi ellátását biztosítják a kerületben, a Félúton Alapítvánnyal és nem utolsósorban a Józan Babák Egyesülettel, akik munkájukkal nagymértékben járulnak hozzá a segítő munka pozitív kimeneteléhez. Együttműködnek továbbá az Egyszülős Központtal és a Megálló Csoporttal is.

### ***7.2. Egyedülálló Szülők Klubja Alapítvány***

Az Alapítvány elsődleges feladatának tekinti, hogy információt nyújtson gyakorlati kérdésekben, szakértők segítsék az egyedülálló szülőket speciális problémáikban és alkalmat teremtsen arra, hogy a szülők saját tapasztalataikon keresztül segítsék egymást, a gyermeküket egyedül nevelők számára is megteremtse a munkahelyi és társadalmi esélyegyenlőséget, megszüntesse az egyedülálló szülők elszigeteltségét,

elmagányosodását. Az Alapítvány tevékenysége két fontos pillérre épül, az egyik a segítségnyújtás: a családok jogi, pszichológiai, munkajogi, mediátori segítséget vehetnek igénybe ingyen, co-working irodában dolgozhatnak, tárgyalhatnak, tárgyi segítséget kaphatnak, valamint a központ mini-inkubátorházként is segítséget kíván nyújtani vállalkozások elindításához, munkahelyi elhelyezkedéshez, ezen kívül nyáron táborokat szervez több száz család, illetve gyerek számára. A másik fontos pillér a közösségépítés. Egy társadalmilag jól beágyazott szülő egészségesebb, kiegyensúlyozott gyermeket tud nevelni, ezért rendkívül fontosnak tartják, hogy olyan közösségfejlesztési tevékenységre is sor kerüljön a Központban, amely képes oldani és megoldani a nehéz problémákat. Önkormányzatunk együttműködési támogatást kötött az Alapítvánnyal, melynek értelmében segíti az Alapítvány fejlesztési törekvéseinek megvalósulását, a kerületi egyszülős családok feltérképezését, tájékoztatást nyújt az egyszülős családokat érintő pályázatokról önkormányzati támogatási lehetőségekről, rendezvényekről, népszerűsíti az Alapítvány programját, rendezvényeit, tanácskozásra hívja az Alapítvány képviselőit.

### **7.3. Fiatalokat, Egészséget, Családot Segítő Közhasznú Egyesület**

Az Egyesület a Józsefvárosi KEF tagja. 2017-ben az Önkormányzat anyagi támogatásával alacsonyküszöbű ellátást működtetett. Az utcai szociális megkereső program elsődleges célja a kapcsolatteremtés olyan csoportokkal, fiatalokkal/gyermekekkel, illetve csoportok tagjaival, akik „láthatatlanok”, „rejtőzködők” vagy más okok miatt (pl. illegális tevékenységek, mentális problémák) nem tudnak valamilyen programba bekapcsolódni, a program irányába elköteleződni. A cél a sorstárs segítők, közösségi véleményformálók bevonása a gondozásba, valamint a szociális-, egészségügyi szolgáltatásokat igénybe vevők számának növelése, más szolgáltatásokba történő továbbutalásuk lehetőségének megteremtése. Kiemelt feladat a veszélyeztetett csoport segítése a „szabadulás” érdekében megteendő első lépések irányába és egészségügyi kontrollhoz jutás támogatása (hepatitisz C fertőzések kezelése, drogambulancia, absztinencia-orientált kezelések). A kapcsolatteremtés megtörténte után annak elérése, hogy az érintett személyek az egészségügyi ellátórendszerbe bekerüljenek, a drogfüggésből való szabadulás irányába az első lépéseket megtegyék. Másodlagos célja a programnak az ismeretátadás (edukáció). Többek között egészségügyi, életviteli, jogi információk átadása (aktuális jogszabályokról tájékoztatás), széleskörű tájékoztatás az elérhető egészségügyi, illetve szociális segítő szolgáltatásokról, intézményekről, szükség esetén az érintettek delegálása ezek felé, ösztönzés az egészségügyi szűrések igénybevételére. A programban elért klienseknél az alábbi feladatokra helyeznek további hangsúlyt:

- a problémamegoldó, kezelő és döntéshozó képességek erősítése,
- a lehetőségeikre és a képességeikre történő rávilágítás,
- a saját felelősség erősítése,
- a kapcsolati háló feltérképezése,
- a családi és társadalmi kapcsolatok ápolásának elősegítése,
- életvezetésben nyújtott segítség,
- példakép teremtés önkéntesek segítségével (gyógyult szerhasználók bevonásával).

Az Egyesület az általános iskola alsó tagozatos tanulói részére szervezi a L.E.K.-VÁR (Létezni, Eligazodni, Kommunikálni) életvezetési és drogprevenciós komplex művészeti programot, mely program céljaként fogalmazódott meg, hogy olyan intézményben legyenek jelen, ahol több száz gyermek számára egy komplex egészségfejlesztő program során az egészséges életmóddal kapcsolatos kompetenciájukat fejlesztik, hangsúlyozva az önismeret fejlesztésének jelentőségét. A program kidolgozása során figyelembe vették a Nemzeti Drogellenes Stratégiában megfogalmazott irányelveket, így a holisztikus szemléletmódot érvényesítve az alábbi kompetenciaterületek fejlesztésére fókuszálnak: az éntudatosság, a felelősségteljes döntéshozatal és felelősségvállalás, verbális és nonverbális agressziómentes kommunikáció, együttműködés.

Elérendő, várható eredmények:

- társadalmi, közösségi szabályok betartása,
- önuralom fejlesztése,
- pozitív jövőkép kialakítása,
- szerepeinek (nemi, családi, iskolai, stb.) felismerése és elfogadása,
- konfliktuskezelésben való jártasság,
- az áldozattá válást befolyásoló tényezők megismertetése, azok elkerülése.

A program célja, hogy a résztvevők:

- önmagukat és társaikat megismerjék,
- elsajátítsák a csoportmunka alapjait,
- fejlődjön a mikro- és makrokörnyezetben való eligazodás készsége,
- a különféle veszélyhelyzeteket felismerjék és elkerüljék,
- az áldozattá válás tényezőinek azonosítsák preventív szándékkal,
- az önvédelem különböző szintjeit és formáit megismerjék és alkalmazzák,
- számára az egészséges és biztonságos életmódra nevelés megtörténhessen.

#### 7.4. Félúton Alapítvány

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat a Félúton Alapítvánnyal személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatásra, azon belül szenvedélybetegek közösségi ellátására, mint kötelező önkormányzati feladatellátásra, 2007. december 15. napjától határozatlan időtartamra ellátási szerződést kötött, mely 2014. január 01. napjától kibővítésre került szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása feladatellátással is. Az Alapítvány azokkal az életvitelszerűen a VIII. kerületben élő szenvedélybetegekkel (alkohol-, kábítószer-, illetve gyógyszerfüggőséggel küzdő személyek), foglalkozik, akik mentális és szociális helyzetük javítása érdekében elsősorban saját otthonukban, lakókörnyezetükben igényelnek segítséget. A kliensek állapotának jobbá tétele céljából felkerestek civil, önkormányzati és egyházi szervezeteket, intézményeket a gyorsabb és hatékonyabb segítségnyújtás érdekében, ahol lehetőség nyílt, együttműködési megállapodást kötöttek, illetve újítottak meg.

A kliensek állapotának folyamatos figyelemmel kísérése, gondozása mentén sok esetben sikerült megtartani a meglévő állapotot és elkerülni a krízishelyzet kialakulását. A kliensek egy részénél csökkent a kórházba kerülés gyakorisága, növekedett a szermentesen töltött időszakok hossza. Az alacsonyküszöbű ellátást igénybe vevők közül több személyt is sikerült a nappali ellátásba integrálni, mely szintén nagy előrelépés a gondozást illetően.

A Félúton Alapítvány a szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátáshoz kapcsolódóan az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- Pszicho-szociális intervenciók:
  - konzultáció, tanácsadás,
  - életvezetés segítése,
  - jogi információátadás,
  - szociális/egészségügyi ellátáshoz való juttatás segítése,
  - álláskeresés segítése, álláskeresési tanácsadás,
  - klubszerű szolgáltatás.
- Információs felvilágosító szolgáltatások, alapvető információkhoz való hozzáférés minden érdeklődő számára telefonos vagy személyes tanácsadás keretében.
- Megkereső munka, az ellátási területen élő vagy életvitelszerűen tartózkodó, vagy az ellátási területen megjelenő – segítő intézménnyel kapcsolatot nem tartó egyénekekkel történő kapcsolatfelvétel.



- Drop In „toppanj be központ”, elsősorban szerhasználó szenvedélybetegek számára minimális elvárások mellett biztosít melegedőt, pihenési, józanodási lehetőséget, folyadékpótlást és élelemhez jutást biztosítanak.

### **7.5. Emberbarát Alapítvány**

A Józsefvárosi Kábítószer Egyeztető Fórum tagja az Alapítvány, mely 1989. évben jött létre, célkitűzései között kiemelt szerepet kap a szenvedélybetegek komplex rehabilitációja. Budapest X. kerületének központjában, a Cserkesz u. 7-9. szám alatt 1991 augusztusában kezdte meg működését. Az Alapítvány bentlakásos Alkohol- Drogrehabilitációs Intézet I. és II. részlegeiben (X. ker. Cserkesz u. 7-9., Gyöngyike u. 4.) összesen 77 fő, a gyermek- és ifjúság- addiktológiai intézetben (X. ker. Cserkesz u. 11.) 10 fő, a lakóotthonban 12 fő, az átmeneti otthonban 20 fő, a női szenvedélybeteg részlegben (X. ker. Román u. 16.) 10 fő szenvedélybeteg komplex ellátására van lehetőség.

Az Alapítvány intézményrendszere a 10-55 év közötti, gyógyulásra motivált szenvedélybeteg rehabilitálását végzi, akik alkohol-, drog-, játék-, illetve egyéb függőségük miatt önálló életvitelre nem képesek, de akut fekvőbeteg gyógyintézeti kezelésük nem indokolt, és ezt belátva önként kérik felvételüket. Az ellátottak részére teljes körű ellátás kerül biztosításra, mely napi háromszori étkezést, ruházat, textília biztosítását, egészségügyi és mentálhigiénias ellátást, lakhatást, valamint terápiás és készségfejlesztő foglalkoztatást foglal magában. A jogszabályban meghatározott szakmai létszámnormáknak megfelelően a szükséges szakszemélyzet az intézményben rendelkezésre áll.

### **7.6. Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)**

A 2014-ben újjáalakult KEF célja, hogy megvédjék a fiatalokat a drogoktól és a lehető legkevesebb ember kerüljön kapcsolatba a kábítószerrel. Ehhez szakmailag elismert, nemzetközi programokkal dolgozó független civil szervezetek, alapítványokat, egészségügyi szakembereket vonnak be a munkába.

Civil szervezetek a KEF munkacsoport tagjai között 2018. évben:

- Fiatalokat, Egészséget, Családot Segítő Közhasznú Egyesület
- Emberbarát Alapítvány
- Józan Babák egyesülete
- Megálló Csoport Alapítvány
- Magyar Testnevelési Egyetem Támogató Köre Alapítvány
- Trádió Alapítvány

Együttműködés más kerületi Kábítószer Egyeztető Fórummal:

- Budapest V. kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
- Ferencvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
- Rákosmenti Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
- Kőbányai Kábítószer Egyeztető Fórum
- Pestszentlőrinc - Pestszentimrei Kábítószer Egyeztető Fórum

### **7.7. Önkormányzati pályázatok, egyedi támogatások**

Az Önkormányzat 2018-ban is számos civil, sport és egyházi szervezetet támogatott pályázat keretében vagy egyedi támogatás formájában, a kerület lakosságának bevonásával megvalósuló szabadidős programok szervezése/lebonyolítása érdekében.

A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2018. évi gyermekvédelmi beszámolóját a Képviselő-testület ...../2019. (IV.30.) számú határozatával elfogadta.

Budapest, 2019. április...

